

„ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ“ (ВОМР/ЛИДЕР)

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ

НА

**МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА
ПЕРУЩИЦА – РОДОПИ**

2016 – 2020 год.

Май 2016 година

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	3
1. ОПИСАНИЕ НА МИГ	4
1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ	4
1.2. Карта на територията	4
2. ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА НА УЧАСТИЕ НА ОБЩНОСТТА В РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА	5
2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания	5
2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията	7
3. ОПИСАНИЕ НА СИТУАЦИЯТА В РАЙОНА КЪМ МОМЕНТА НА КАНДИДАТСТВАНЕ	7
3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията	7
3.1.1. Природно ресурсен потенциал	7
3.1.2. Икономическо развитие	8
3.1.3. Демографско развитие	10
3.1.4. Социална сфера и услуги	11
3.1.5. Инфраструктурно развитие	12
3.1.6. Екологично състояние	13
3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ	12
3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите	14
3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, при наличие на такива	17
4. ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА	18
4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията	18
4.2. Специфични цели	21
4.3. Характеристики на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десеграция и деинституционализация	23
4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията	25
4.5. Йерархията на целите - включително цели за крайните продукти или резултатите	25
5. ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ	29
5.1. Описание на мерките за развитие по линия на ПРСР 2014-2020 г. /ЕЗФРСР/	28
6. ФИНАНСОВ ПЛАН	53
6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки	53
6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки	53
7. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ, ПОКАЗВАЩ КАК ЦЕЛИТЕ СА ПРЕВЪРНАТИ В ДЕЙСТВИЯ	54
8. ОПИСАНИЕ НА УРЕДБАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА СТРАТЕГИЯТА, КОЯТО ПОКАЗВА КАПАЦИТЕТА НА МЕСТНАТА ГРУПА ЗА ДЕЙСТВИЕ ДА ИЗПЪЛНИ СТРАТЕГИЯТА, И ОПИСАНИЕ НА СПЕЦИФИЧНАТА УРЕДБА ОТНОСНО ОЦЕНКАТА	59
8.1. Организационна структура на МИГ	59
8.2. Управление на МИГ	62
8.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР	64
8.4. Описание на системата за мониторинг и оценка	66
9. ИНДИКАТОРИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА	68
9.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места	68
9.2. Индикатори по мерки	68
10. СЪОТВЕТСТВИЕ С ХОРИЗОНТАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ЕС	71
10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация	71
10.2. Устойчиво развитие /защита на околната среда/	72
10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността	73
10.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове	73
ПРИЛОЖЕНИЯ	75

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейския социален фонд
ЕФМДР	Европейски фонд за морско дело и рибарство
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕФР	Европейския фонд за рибарство
ЗЗ	Защитена зона
ЗМ	Защитена местност
ЗТ	Защитена територия
ИД	Изпълнителен директор
ИСАК	Интегрирана система за администриране и контрол
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИГ	Местна инициативна група
МПС	Малки и средни предприятия
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОПР	Общински план за развитие
ОС	Общо събрание
ОСР	Областна стратегия за развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПЧП	Публично-частно партньорство
РА	Разплащателна агенция
ЮЦР	Южен Централен район от ниво 2
СВОМР	Стратегия за Водено от общностите местно развитие
УО	Управляващ орган
УС	Управителен съвет
КС	Контролен съвет
ВЕИ	Възобновим енергиен източник

1. Описание на МИГ :

(не повече от 3 страници)

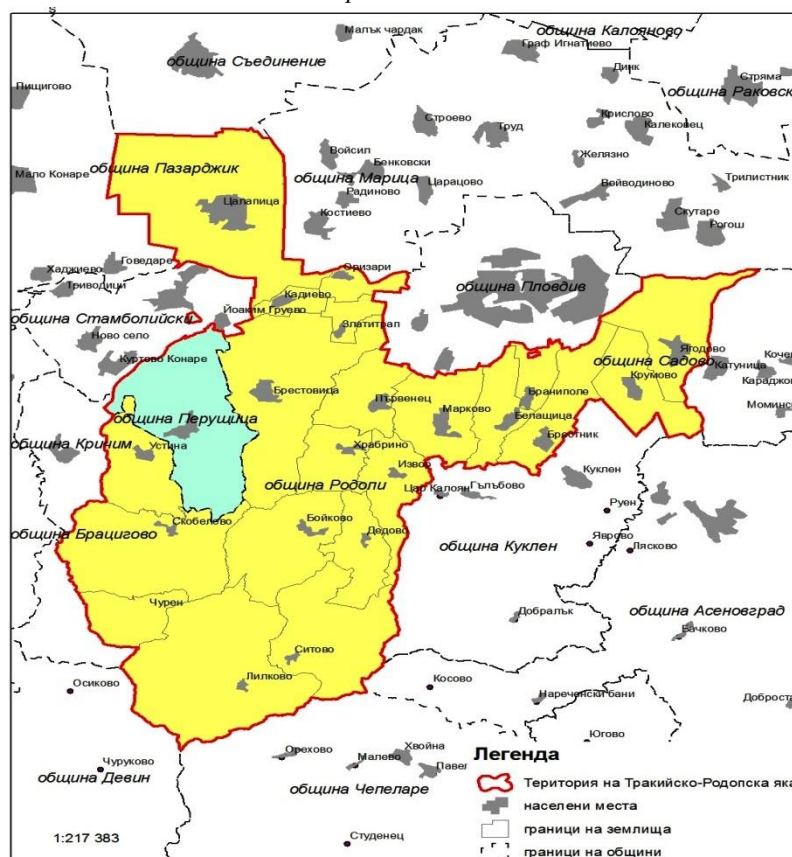
1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ:

- списък на общините, обхванати от МИГ;	Община Родопи, община Перушица
- списък на населените места, обхванати от МИГ;	Община Перушица - гр.Перушица Община Родопи - с.Белащица, с.Бойково, с.Браниполе, с.Брестник, с.Брестовица, с.Дедово, с.Златитрап, с.Извор, с.Кадиево, с.Крумово, с.Лилково, с.Марково, с.Оризари, с.Първенец, с.Ситово, с.Скобелево, с.Устина, с.Храбрино, с.Цалапица, с.Чурен, с.Ягодово
- брой жители на териториите обхванати от МИГ;	37 660 (5 058 + 32 602) жители по данни на НСИ към 31.12.2014 г.

1.2. Карта на територията:

Територията на „МИГ Перушица-Родопи” е с обща площ от 573.519 кв.км и включва обхвата на община Перушица (1 населено място) и община Родопи (21 населени места). Двете общини са съседни и имат обща граница, попадайки в административните граници на област Пловдив и в район на планиране – Южен Централен Район. Средната гъстота на населението е 65.66 д/ km². Ареалът на МИГ-а е с характеристики на селски район, а част от него (от община Родопи) е определен и като изостанал планински район.

Карта №1

Карта №2

Общата територия на МИГ граничи с общините: Брацигово, Кричим, Стамболийски, Пазарджик, Съединение, Пловдив, Марица, Садово, Куклен, Чепеларе и Девин. Видно от Карта No 1, двете общини Перушица и Родопи имат непрекъсната географска и административна връзка по между си и образуват ареала на „МИГ Перушица-Родопи“. Територията е типично селска. Статистически на ниво NUTS 2, територията попада в Южен централен район за планиране.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията (неповече от 2 страници)

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания):

Процесът на разработването на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на общините Перушица и Родопи е извършено в съответствие с целите, задачите и планираните дейности в рамките на проект, изпълняван от „МИГ Перушица-Родопи« по подмярка 19.1 "Помощ за подготвителни дейности" от Програмата за развитие на селските райони 2014 - 2020 г., спазвайки принципите на новата политика на ЕС за Водено от общностите местно развитие /ВОМР/ и общите принципи за стратегическо планиране. При разработването на Стратегията бяха въввлечени различни обществени групи, чието мнение е важно за вземането на решения от местната общност. В рамките на информационната и обучителни кампании беше ползвана активно съществуващата и работеща Интернет страница (www.mig-p-r.org) на МИГа, която служи като специфичен информационен канал за предоставяне на актуална информация по прилагането на подхода ВОМР, среда за дискусия и обсъждане на основни възможности и механизми сред заинтересованите страни за конкурентноспособно развитие на територията. Процесът на разработване на документа се реализира и премина през няколко етапа:

1. Аналитичен етап (проучвания и събиране на статистическа и друга информация)

В рамките на този етап бе изготвено проучване „Описание на ситуацията на територията на МИГ“, в който се взе предвид мнението на всички заинтересовани страни от трите сектора на местната общност: публичен, бизнес и граждански. Събраната информация е подредена и систематизирана в един общ анализ, обхващащ основните характеристики на територията на

„МИГ Перушица, Родопи“, отговарящ на изискванията за разработване на СВОМР. Направен е и SWOT анализ и са идентифицирани секторите, в които попадат заинтересованите страни. Описани са подробно и потребностите на малцинствените групи. В изготвения втори анализ „Идентифициране на проблемите, потребностите и приоритетите на територията на СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“ се проследяват причините и начините за осъществяване на ВОМР за социалното приобщаване на ключовите фигури, както и перспективата за прилагане на социални и технологични иновации на територията на МИГ. В резултат на Аналитичния етап е събрана и анализирана първичната и вторична информация, направена е оценка на състоянието на ресурсите и на проектната ориентираност на заинтересованите страни, както и оценка на проблемите на територията и на нейния основен потенциал. На тази база се идентифицират възможностите за устойчиво икономическо и социално развитие на земеделските стопанства, на фирмите, на НПО и на общините от МИГ-а и се формулират инициативи и проекти в рамките на финансовите възможности на Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ за новия програмен период 2016–2020 г.

2. Вторият етап включваше организиране на тематични обучения за екипа и местната общност с цел запознаване със стъпките и принципите за разработване на СВОМР

Бяха проведени 2 обучения на екипа на МИГ, вкл. представители на партньорите, проведени в с. Брестовица, в които взеха участие 20 участника, както и 2 обучения на местни лидери, за 45 представители на местната общност. /Виж Приложение №1/. Създаването на капацитет на екипа на МИГ и на местните лидери се оценява като ключов фактор не само за подготовката на стратегическия документ, но и във връзка с изграждането на социален капитал на местната общност, какъвто дефицит бе установен по време на първия етап от процеса.

3. Трети етап – провеждане на информационна кампания и популяризиране на процеса

Този етап беше свързан с подготовка и провеждане на информационни дейности в населените места, където се проведеха: 15 информационни срещи за 192 участници в 15 населени места на двете общини; 4 еднодневни информационни срещи/семинари в населените места с. Ягодово, с. Брестник, с. Извор и с. Скобелево за 85 участника общо; 3 еднодневни информационни конференции за 154 участници.

4. Четвърти етап - подготовка на СМР (сформиране на работни групи, създания, консултиране с местната общност)

В този етап бяха организирани 2 работни срещи в с. Лилково и с. Брестовица, свързани с консултиране за подготовка на Стратегията, в които участваха 22 души; 4 информационни срещи, свързани с консултиране с местната общност за 81 участника и 3 обществени обсъждания на разработваната Стратегия, в които взеха участие 51 представители на местната общност. По време на цитираните събития работата по стратегическия документ бе подкрепена с актуална информация и експертни мнения на множество представители на територията (служители от общинската администрация, представители на НПО, читалища, училища, местни предприемачи, земеделски производители и граждани). Тяхното мнение бе използвано, както на етапа на проучване на фактическото състояние на територията, така и на етапа на формулиране на целите и интервенциите, необходими за бъдещото развитие.

5. Пети етап - представяне и приемане на изготвената СМР

Гореописаните 35 събития се проведеха в периода февруари 2016 – май 2016 г. В тях взеха участие над 650 представители на заинтересованите страни /Виж Приложение № 1 и Приложение №3, от които е видно, че са обхванати над 85 % от населените места и над 80 % от

заинтересованите страни. В рамките на тези срещи СВОМР бе представена, обсъждана, допълвана и редактирана до варианта, който бе представен на Общото събрание на „МИГ Перушица-Родопи“, което я прие чрез гласуване на 25 май 2016 година.

Чрез предоставяне на информация и консултации, от страна на ангажираните експерти, участниците успяха да придобият основни знания за административно-управленските механизми, формиращи потенциала на МИГ, принципите на политиката за ВОМР и рамката за подготовка и изпълнение на новата Стратегия. В резултат на подготвителните дейности бяха идентифицирани 100% от всички заинтересовани лица на територията и беше заявена подкрепа от 924 преставители на местната общност за СВМОР, под формата на списъци с подписи на лицата /Виж Приложение №4/.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията:

Местното партньорство на различни заинтересовани страни бе движещата сила при разработването на СВОМР. То притежава всички характеристики на „водено от общностите“ местно партньорство, т.к.:

- Е съставено от партньори, които са от различни части на местната общност: публичния сектор, частния сектор и гражданското общество;
- Частният сектор е активен и осъзнава своето решаващо значение за гарантиране на устойчивостта на проектите и за осигуряване на необходимия дял от частно финансиране за проектите;
- Общото събрание на МИГ-а, включва представители от заинтересованите страни, вкл. млади хора, уязвими групи и др.

В процеса на разработване на стратегията взеха участие над 650 представители на заинтересованите лица от трите сектора на местната общност, както следва: **Публичен сектор**: Общини (общинска администрация и звена на администрацията по различни направления; кметове, кметски наместници, Общински съвет); **Стопански сектор**: Земеделие: фирми, земеделски производители, ЕТ земеделски кооперации; Неземеделски бизнес: Търговия, услуги, производствена дейност, туризъм; **Нестопански сектор**: НПО в културно-образователната, просветната и обществена дейност (в това число: читалища; ЮЛНЦ); Спортни клубове; Физически лица – местни лидери с активна обществена позиция, включително такива развиващи нестопанския сектор на територията на МИГ; Представители на уязвимите групи (хора с увреждания и в неравностойно положение; в надтрудоспособна възраст; .За повече детайли виж Приложение №3 и Приложение №б.

3. Описание на ситуацията в района към момента на кандидатстване: (неповече от 10 страници)

3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията:

Анализът, извършен в този структурен елемент на Стратегията за ВОМР оценява нуждите и потенциала за развитие на изследваната територия в следната последователност:

3.1.1. Природно-ресурсен потенциал

В обхвата на МИГ е налице потенциал за използване на слънчевата енергия в качеството ѝ на възобновим енергиен източник, който се оценява от ръководствата на общините Перушица и Родопи, които планират да я използват за нуждите на обществените сгради, с най-голяма консумация на електрическа енергия, включително чрез привличане на средства и от настоящата Стратегия.

Важен фактор за икономическото развитие на територията на МИГ са почвено-климатичните ресурси и естетическата стойност на природата. Съчетанието на различни релефни форми дава

разнообразен облик на ландшафта и възможности за развитие и диверсифициране на различни форми на земеделие, животновъдство и туризъм.

На територията има изключително биоразнообразие от растителни и животински видове, включително ендемити. По Европейската мрежа Натура 2000 има идентифицирани 6 зони по Директивата за местообитанията, 3 зони по Директивата за опазване на дивите птици. По Закона за защитените зони има обявени 3 ЗМ - ЗМ „Голица”, ЗМ «Ношувка на малък корморан-Пловдив», ЗМ „Перестица”. В територията се намират множество вековни забележителни дървета – чинари, ела, зимен дъб. В ЗЗ „Оризища Цалапица” са установени 46 вида птици, от които 10 са включени в Червената книга на България. От срещаните се видове 23 са от европейско природозащитно значение. Оризищата в с. Цалапица осигуряват подходящи местообитания за 11 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. В рамките на територията 1866 дка са определени като Земи с висока природна стойност. Разположените в обхвата на територията ЗТ и ЗЗ следва да се разглеждат както в контекста на нуждите за развитие /опазване на елементите на околната среда/, така и от гледна точка на потенциала за развитие на екологосъобразен туризъм - еко /природен/ и познавателен туризъм.

3.1.2. Икономическо развитие

В обхвата на МИГ се развиват икономически дейности на първичния, вторичния и третичния сектори. Водещо значение за местната икономика имат: За първичния сектор: сектор А - „Селско, горско и рибно стопанство“; За вторичния сектор: сектор С - „Хранително-вкусова промишленост“ – традиционен отрасъл; За третичния сектор: сектор G – „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и „Хотелиерство и ресторантьорство“.

Първичен сектор: Особеностите на природно-ресурсния потенциал на територията, наличието на голям процент обработваеми плодородни земи и наследените производствени традиции на населението, създават добри условия за развитие на растениевъдството. Основополагащо място в неговата структура заемат лозарството, овощарството и зеленчукопроизводството. Наличието на ливади, мери и пасища дава основание да се очаква развитие на специфично животновъдство, насочено към екологични ниши на пазара. На базата на анализирания ресурси и основни проблеми на досегашното развитие на селското стопанство, могат да бъдат формулирани някои основни изводи за неговото развитие:

- Раздробяването на земеползването, трудната достъпност, липсата на пътища, както и застаряването на населението;
- Наложителни са промени във формата на стопанисване, които да доведат до създаване на по-едри съвременни стопанства. Това може да се осъществи чрез стимули за агрофирми, арендатори или земеделски кооперации, които да имат интерес, поемайки рисковете, да наемат, купуват или организират използването на по-нископродуктивни земи. Подходящи за създаване на по-едри съвременни стопанства са пасищата, които съставляват 10% от земите в общински поземлен фонд;
- При внедряване на подходящи форми на стопанисване и технологии, съществуват условия за производство на екологични чисти продукти, предимно от животновъдството;
- Инвестиции са необходими за повишаването на конкурентноспособността на селското стопанство, което да се конкурира успешно с по-евтините стоки на Гърция и Турция и да си възвърне водещите позиции на вътрешния пазар.
- Има потенциал и трябва да се насърчава биологичния начин на селскостопанско

производство, още повече, че неговата продукция би била силен елемент и на туристическия продукт на територията, т.к. туризмът дава възможност за „експорт на място“.

Добра практика е традиционното сътрудничество на екипа на МИГа с МИГ има традиционно сътрудничество от 2014 година с фондация „Земята – източник на доходи“, която подпомага представители на ромската общност от територията за стартиране на малък бизнес в сферата на земеделието.

Вторичен сектор: Вторичният сектор в обхвата на двете общини (Перушица и Родопи) е представен основно от сектор С - „Преработваща промишленост“ и по-конкретно „Хранително вкусова промишленост“ с най-голям дял на винопроизводството и консервната промишленост. Проблемите в развитието на промишлеността са общовалидни за цялата територия: намаляване на произвежданата продукция, загуба на пазарите, намаляване броя на работниците в предприятията. Броят на промишлените предприятия в този териториален обхват е много малък и не оказва значително влияние върху икономическото развитие, което се обуславя от характерния за област Пловдив модел „център-периферия“ с концентрация и специализация на част от икономиката в центъра и изнасяне на производствените мощности в останалата част от територията.

Икономика е представена предимно от частния сектор, като в община Родопи има запазени и съществуващи общински фирми или участие на общината с акции или дялове в други фирми, което дава възможност на общинското ръководство да влияе до известна степен върху безработицата в територията. За икономическите субекти е характерно, че са разпръснати из цялата територия. Най-голяма част от производствените мощности и земеделски стопанства са разположени в низинната част и «яката». За голяма част от местните предприятия може да се твърди, че са остаряла материално-техническа база, което води до ниска ефективност и високи производствени разходи. Като недостатък се отчита факта, че производствените и консервни предприятия не ползват и не изкупуват предимно местни земеделски суровини, така че в територията да се формира максимална добавена стойност. За да се преодолее този недостатък и да се затвори цикъла суровина-краен продукт е необходимо да се създадат местни стимули за партньорства между производители и преработватели.

Третичен сектор: Със структуроопределящо значение за развитието на третичния сектор се отличава сектор G - „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“. Относно достъпа на хората до различни видове услуги, се отчита недостатъчна обезпеченост на жителите на по-слабо населените селища, спрямо осигуреността със съответната услуга в по-големите населени места в рамките на МИГ.

Възможности за развитие на туризма: Благодарение на природогеографските дадености и културното наследство територията на „МИГ Перушица-Родопи“ има потенциал да се превърне в притегателна туристическа дестинация за краткосрочни и средносрочни туристически посещения. Туристическият продукт не е изграден напълно, няма своя марка, лого или слоган. Основният вид туризъм, който се развива е свързан предимно с дегустацията на вина, възможностите за преходи в Родопите, ползването на спортните бази и добрите стадиони в няколко населени места и частично за посещение на няколкото местни фестивали. Тенденцията е за увеличаване на легловата база и броя на ношувките, вкл. и от чужденци. През последните 2-3 години се забелязва ръст във всички основни показатели за развитие на туризма: брой ношувки; брой нощували лица; брой стаи; приходи от ношувки. Тази ясна тенденция показва, че отрасълът има сериозен потенциал, поради което е залегнал като един от основните приоритети

в настоящата Стратегия. Отчетени са мненията на анкетиранията лица, които заявяват, че в определени моменти туристическата инфраструктура е недостатъчна да покрие търсенето. То ще се засилва към 2019 година, когато започва реализирането на Инициативата „Пловдив – културна столица на Европа“, в орбитата на която попадат и двете общини от територията на „МИГ Перушица-Родопи“.

Има обособени две туристически зони – планинска туристическа зона и туристическа зона в „яката“ или в предпланинската част. Двете зони могат да се развиват в синергия и като части от туристическия продукт на територията. По-пълното използване на туристическия потенциал предполага да се разширят формите на туризъм – културно-исторически, еко и винен туризъм, чрез създаване на интегриран туристически продукт. Това очертава и необходимостта от разширяване на туристическата инфраструктура. Освен хотелите, хижите и другите форми на подслон, за нуждите на туризма е необходима и развита мрежа от информационни туристически бюра, агенции за туристически пътувания и резервации, обекти за хранене, производство на местни сувенири, обучение на качествени екскурзоводи, планински водачи и т.н. Сред проблемите с неблагоприятен ефект върху оползотворяването на туристическия потенциал, се открояват: недостатъчно развита туристическа и довеждаща инфраструктура; ограничени финансови възможности за подобряване състоянието и/или за поддръжка на туристическите обекти; затруднен достъп до някои културно-исторически обекти; сезонност на туристическите посещения, кратък престой на туристите. Развитието на туризма следва да се погледне през призмата на възможностите за съвместното му развитие обхваща на МИГ. Двете общини притежават потенциал за развитие на еднакви и/или сходни видове туризъм, което създава отлична възможност за разработване на съвместни туристически продукти, включващи посещение на туристически обекти на територията на двете общини. Може да се очаква, че реализирането на мерки с подобен характер, ще окаже благоприятно влияние върху общата конкурентоспособност на изследваната територия.

3.1.3. Демографско развитие

Демографската ситуация в обхвата на МИГ се определя като неблагоприятна. Активното застаряване и намаляване на населението на територията се дължи на демографските процеси и продължителните действия на множество фактори, които протичат в общините Перушица и Родопи и оказват влияния на демографската ситуация. Демографските проблеми, валидни в национален мащаб, важат и за двете общини - отрицателен естествен прираст, застаряващо население, емиграция, обезлюдяващи се периферни територии. Независимо от отчетената леко повишена раждаемост през последните години, негативните демографски характеристики остават почти непроменени.

Населението, което живее в населените места, попадащи в обхвата на територията на „МИГ Перушица-Родопи“ - към 31.12.2014 г. по данни на НСИ е 36 380 души. Демографският профил на територията на МИГ не се различава съществено от профила на съседните територии. По брой на населението, територията се определя като една от най-гъсто населените в Пловдивска област. То е разположено изключително неравномерно. По-голямата част живее в т.н. „Родопска яка“ – предпланинската част на района, а най-малко е населението във високопланинската част, където се намират няколко от селата, застрашени от пълно обезлюдяване – с. Чурен, с. Лилково и с. Ситово. На настоящия етап, според броя на населението към 31.12.2014 г. - 6 358 човека са до 19 години; над 65 годишна възраст е 8 495 души; възрастовата група между 20-64 години, в трудоспособна възраст е 22 807 души или е 60,56 %. За разлика от тенденцията в страната и

областта за нарастване относителния дял на населението в надтрудоспособна възраст, в територията на „МИГ Перушица-Родопи“ тенденцията е към намаляване. Това е *благоприятен показател, който сочи, че територията притежава по-голям ресурс в трудоспособна възраст* спрямо други територии в страната. Местните хора работят основно в селското стопанство, преработката на селскостопанските продукти /най-вече винопроизводството/, хотелиерството и ресторантьорство. Тези фирми използват предимно местен трудов ресурс. Друга особеност на територията е, че общините са разположени в близост до по-големите градски центрове като – Пловдив, Пазарджик и Стамболийски, които разполагат с по-голям демографски потенциал. Ето защо въпреки критичната демографска ситуация в общините, съществуват възможности за по-ефективно използване на по-квалифицирания и с по-високо образователно ниво човешки ресурс, намиращ се в близост.

Основните етнически групи са българи, турци и роми, като по-голямата част от жителите на територията на община Родопи са се самоопределили като българи.

Общинските администрации полагат усилия за справяне с безработицата чрез различни европейски, национални и регионални програми. През следващите години, политиката следва да се насочи към приоритетно развитие на ефективни икономически дейности, чрез които да се ограничат неблагоприятните тенденции на демографския профил, да се привличат и запазват местните специалисти.

Връзката между демографските процеси и стратегията се свързва със зависимостта между демографското развитие и произтичащите нужди на хората от наличието на конкретни социални услуги /напр. влошена възрастова структура - потребност от социални услуги за възрастни и самотно живеещи стари хора/. Влошените стойности на механичния прираст може да се разглеждат в контекста на необходимостта от създаване на условия за насърчаване на заетостта /вкл. разнообразяване на възможностите за трудова заетост на населението/.

3.1.4. Социална сфера и услуги

Здравеопазване: На територията на двете общини има организирана здравна грижа за населението. Здравното обслужване се осъществява от многопрофилни болници за активно лечение и диагностично консултативни центрове, разположени на територията на община Пловдив; доболничната медицинска помощ е осъществявана от общопрактикуващи лекари с практика в по-големите населени места. Наличният състав общопрактикуващи лекари и стоматолози не е в състояние да осигури доболнично обслужване в малките и високопланинските населени места, в които сградният фонд на здравните служби е в особено голям риск от деструкция. И за двете общини е характерен високият дял на здравно неосигурени лица, предимно от ромски етнос, което ограничава достъпа им до здравни грижи. Публичните власти полагат усилия за провеждане на широка разяснителна дейност за информиране на гражданите за техните права и задължения като здравноосигурени лица. Застаряващото население на територията на двете общини поставя и проблема за разширяване на мрежата от специализирани услуги за нуждите на възрастните хора по населени места. Този проблем е решим чрез преустройството на съществуващия сграден фонд и кооперирането между публично-частните партньори. Пред сектора здравеопазване стои необходимост от повишаване нивото на здравното обслужване, повишаване квалификацията на медицинския персонал и разнообразяване на предоставяните здравни услуги.

Социални услуги: Структурната организация на социалните услуги е представена от специализирани институции и от социални услуги в общността. Предоставяните социални

услуги се отличават с неравномерна териториална концентрация и са недостатъчни спрямо идентифицираните в анализите потребности. Предвид на тази ситуация в настоящата Стратегия са предвидени възможности за подпомагане на инвестиции за социална инфраструктура.

Образование: Община Родопи и община Перушица разполагат с добре развита мрежа от учебни заведения, с оптимална структура за удовлетворяване на досегашните потребности от общо образование. Като цяло материалната база в общинските детски градини, училищата и обслужващите звена е в сравнително добро състояние, но се нуждае от непрекъснато осъвременяване. Неравномерната пространствена организация на обектите на образователната инфраструктура налага необходимост от пътуване на учениците до съседни населени места, на чиято територия са налични обекти на предучилищното/училищното образование. Образователният потенциал и наличните квалификации като специализирано образование и като професионален опит са на относително добро ниво. Влошената квалификационна структура е характерна при по-ниските възрастови групи, което води устойчиво до влошаване на образователната и квалификационната структура на територията.

Културни услуги/дейности: В обхвата на МИГ са разположени културни обекти от различно естество - читалища, културни институти, паметници на културата, храмове. Разработените културни календари включват събития с местен, регионален, национален и международен характер, привличащи интереса на местните жители и гости. Най-сериозно значение в областта на културата имат читалищата и църковните храмове - институции с устойчива традиция в областта на културния живот за всяко населено място. Големият брой читалища и ангажирания в тях персонал покрива цялата територия и може да обезпечи в голяма степен решаването на част от местните проблеми. Необходимо е по-голяма активност и повече проектна култура, компетентност и умения на екипите. Тяхната дейност включва поддържане на обществени библиотеки, работа със самодейни състави за автентичен фолклор и др. Културният календар на общините е запълнен от изяви на външни и местни, професионални и самодейни колективи и изпълнители, които имат участия в национални, регионални и местни прегледи на художествената самодейност, надпявания и други празници. Проблеми с недостатъчни възможности за финансиране, са налице и при останалите културни обекти /паметници на културата, културни забележителности/. По отношение на провежданите културни събития съществува необходимост от предприемане на дейности за повишаване на тяхната популярност сред посетителите на изследваната територия.

3.1.5. Инфраструктурно развитие

Транспортна инфраструктура: Основен проблем в състоянието на пътната мрежа се явява незадоволителното състояние на общинските пътища, като голяма част от тях не отговарят на съвременните изисквания за безопасност и комфорт на движението. Съществува необходимост от реализиране на ремонтни дейности за подобряване състоянието на общинската пътна мрежа в обхвата на територията.

Енергийна мрежа и енергийни системи - Енергопреносната и електроразпределителната мрежа на двете общини са добре изградени и като цяло обслужват потребностите от електроенергия. Всички селища на територията на общините са електрифицирани. Смущенията в захранването с електроенергия са редки, причинени са най-често от аварии, възникнали в резултат на природни явления, а в редки случаи от амортизирана мрежа. На места е проблем качеството на подаваната енергия, което налага изграждането на нови трафопостове и стабилизиране на напрежението.

Водостопанска инфраструктура: Изградеността на водопреносната система и в двете общини е на сравнително добро ниво, но за съжаление в голямата си част водоснабдителната мрежа е амортизирана, има нужда от рехабилитация и доразширяване. През последните години са ограничени инвестициите за нейното обновяване. Водоснабдяването на промишлеността на територията се осъществява от същите водоизточници и от същата водопреносна мрежа, които се използват и за питейни нужди. Изградената канализация на територията показва, че тя се намира под средното равнище за страната по обхванатите от канализацията отпадни води. Голямата част от населените места са лишени от канализационна мрежа. На територията липсват и пречиствателни станции за отпадни и питейни води.

Телекомуникационна инфраструктура: Сред основните проблеми в развитието на телекомуникациите се откроява недостатъчната осигуреност на малките населени места с обществени обекти за достъп до информационни и комуникационни технологии /ИКТ/. Телекомуникационна и съобщителна мрежа - Далекосъобщенията в двете общини се осъществява от лицензираните оператори. За сега на територията на МИГ няма изградена бизнес информационна система, както и развита система от безжичен Интернет в населените места с най-голям туристически потенциал. Това е задача, която стои пред публичните власти и би могла да се решава и по линия на проекти с европейско финансиране.

Сметосъбиране и сметоизвозване - Сметосъбирането и сметоизвозването е добре организирано и са покрити всички населени места. Тази дейност се осъществява от общините. Събраните отпадъци се извозват на определените за целта депа за отпадъци. Старите сметища са почистени и рекултивирани. Започнал е процес на разделно събиране на отпадъците, който все още не е покрил цялата територия.

Административни характеристики на територията - Двете общини Перушица и Родопи разполагат с добре изградена административна структура и имат нужния човешки ресурс и капацитет за принос в изпълнението на настоящата стратегия(СВОМР). Организационната структура на общинските администрации е основана на база разпоредбите на действащата нормативна база в България – а именно Закона за администрацията, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Наредба за прилагане на единния класификатор на длъжностите в администрацията, Устройствени правилници на общините. Основните административни услуги за населението се предоставят от централните администрации разположени в общинските центрове.

Повече детайли за ситуацията в района към момента на кандидатстване виж в Приложение №5 и Приложение 6.

3.1.6. Екологично състояние - Територията на МИГ е в добро екологично състояние. Поради липсата на добивни предприятия няма сериозни замърсявания. Проблем са все още нерегламентираните сметища. Общините предприемат мерки в това отношение. Биоразнообразието и високата естетическа стойност на природата са огромен ресурс за развитие на туризма и за качеството на жизнената среда.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ:

Идентифицирани са следните групи заинтересовани страни в контекста на тяхната роля и значимост в процеса на разработване на стратегията: **Граждански и НПО сектор:** местни жители, местни лидери, организации в областта на неправителствения сектор - с акцент върху тяхната роля при идентифицирането на нуждите и потенциала за развитие на територията;

Бизнес сектор: представители на местния бизнес в контекста на тяхното значение при

създаването на условия за повишаване резултатите от икономическата им дейност, разнообразяване на възможностите за заетост и повишаване квалификацията на работната сила; **Публичен сектор**: представители на местните администрации в ролята на основен фактор при разработването и изпълнението на стратегията за BOMP.

3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите:

SWOT анализът като аналитичен инструмент, ползван при разработване на стратегическите и плановите документи, дава възможност в синтезиран вид да се очертае една комплексна картина на територията на общините Перушица и Родопи. В систематизиран вид, на базата на подробните аналитични проучвания, се очертават силните и слабите страни в досегашното демографско, социално-икономическо и инфраструктурно развитие и екологично състояние. На основата на оценките на потенциалите и ресурсите, с които разполагат общините и очакваната политическа и макроикономическа среда могат да се очертаят възможностите и заплахите в развитието. На тази база могат да се обобщят следните компоненти на анализа:

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Местоположение и общ профил	Местоположение и общ профил
- Благоприятно географско положение - близост до областния административен център - гр. Пловдив	- Недостатъчно усвоен потенциал за развитие на територията, произтичащ от нейното стратегическо местоположение
- Благоприятни агроклиматични условия и плодородна земеделска земя - предпоставки за развитие на био земеделие	
- Наличие на стратегическа транспортна инфраструктура - АМ Тракия и еврокоридор No 4, ж.п. линия, свързваща с Турция и Гърция, летище в с. Крумово	
- Наличие на природни дадености за развитие на природен /еко туризъм/ и др. устойчиви видове туризъм	
Икономическо развитие	Икономическо развитие
- Постепенно увеличаване дела на третичния сектор в структурата на икономиката	- Недостатъчно развита икономика - липса на големи производствени предприятия и ниска инвестиционна активност
- Традиционно силно селско стопанство с развити лозарство, овощарство и зеленчукопроизводство	- Недостатъчни възможности за пазарна реализация на произвежданата селскостопанска продукция
- Потенциал за развитие на различни традиционни и алтернативни видове туризъм	- Неоползотворен потенциал за развитие на туризма
- Налични ресурси, традиция и производствен опит в ХВП, специално във винопроизводството	- Технологично остарява материална база и липса на достатъчно специализирани кадри
- Изградени производствени зони, разположени в благоприятните за това географски посоки	- Липса на местни политики за насърчаване на стартиращи предприятия и за привличане на инвеститори

Демографско развитие и социална сфера	Демографско развитие и социална сфера
- Сравнително добре развита система на здравеопазването, на социалните услуги и образователните институции;	- Влошаване на стойностите, характеризиращи процесите на раждаемост, смъртност, естествен и механичен прираст на населението;
- Културно-исторически обекти и паметници на културата, създаващи условия за развитие на културни дейности и услуги	- Ниски доходи и жизнен стандарт на местното население;
	- Неравномерна териториална концентрация на обектите на здравеопазването и на предоставяните социални услуги;
	- Недостатъчни възможности за финансиране поддръжката на културното наследство,
	- Недостиг от обекти за масов спорт и развлечения на открито
Инфраструктурно развитие	Инфраструктурно развитие
- Изцяло електрифицирани и телефонизирани населени места в рамките на изследваната територия	- Незадоволително състояние на общинските пътища в рамките на изследваната територия
- Потенциал за получаване на електроенергия от ВЕИ	- Нерационално използване на водоизточниците
- Изградена водоснабдителна и частично канализационна мрежа, 100% водоснабденост на населението в територията	- Липса на адекватно пречистване на отпадъчните води
	- Амортизираща се инфраструктура и недостиг на финансов ресурс за поддържане на съществуващата и изграждане на нова
	- Ниската енергийна ефективност на обществените сгради
Околна среда	Околна среда
- Богато биоразнообразие в обхвата на територията	- Нерегламентирани сметища за битови и строителни отпадъци.
- Липса на големи предприятия – замърсяващи околната среда	- Нарастване на отпадъците и намаляването на капацитета на депата за тяхното съхранение, създадени нерегламентирани сметища
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
Местоположение и общ профил	Местоположение и общ профил
- Възможности за оползотворяване в по-голяма степен на потенциала, произтичащ от географското положение – близост до индустриалните зони на гр. Пловдив	- Засилване неблагоприятното влияние на съществуващите дисбаланси между изследваната територия и областния и общинския център - гр. Пловдив
- Възможност за развитие на въздушен транспорт за карго цели, което да доведе до	- Засилване на зависимостта от неблагоприятните последици на климатичните

икономически растеж	промени
- Успешно валоризиране на природното наследство за целите на туризма	
Икономическо развитие	Икономическо развитие
- Оползотворяване на възможността за развитие на биоземеделие в рамките на изследваната територия	- Продължаващо влошаване на стойностите на някои от основните икономически показатели
- Оползотворяване на потенциала за развитие на различни видове традиционни и алтернативни видове туристическа дейност	- Тенденция за слаб икономически растеж, недостатъчен да подобри качеството на живот
- Възможности за интегрирано развитие и по-нататъшна коопериране между земеделски производители и преработватели	- Трудно и бавно повишаване конкурентоспособността на икономиката на територията
- Възможности за стимулиране създаването на малки и средни предприятия за преработка на земеделска и животновъдна продукция	- Липса на бизнес подкрепяща инфраструктура /бизнес центрове, бизнес инкубатори, консултантски услуги и др./
- Възможности за изграждане на пазарна инфраструктура за пласмент на селскостопанската продукция от регионално значение	- Липса на капацитет за стартиране и развитие на устойчив бизнес
	- Липса на достатъчно финансов ресурс сред предприемачите и затруднен достъп до финанси
Демографско развитие и социална сфера	Демографско развитие и социална сфера
- Подобряване стойностите на демографските показатели, характеризиращи динамиката на населението	- Бързо обезлюдяване на територията и застаряване на населението. Засилване на трудовата миграция и емиграцията, особено сред младите хора
- Разширяване на кръга социални услуги в общността - ключов момент при извършвания процес на деинституционализация	- Увеличен % на население с нисък образователен статус, водещ до липса на човешки ресурс за внедряване на иновации и нови технологии
- Подобряване стойностите на показателите, характеризиращи заетостта, безработицата и доходите на местните жители	- Влошаване качеството на живот на местното население поради затруднен достъп до основни услуги за населението на двете общини
- Подобряване достъпа до здравеопазване на жителите на малките населени места	- Намаляване броя на заетите и ниски доходи на населението
- Подобряване на възможностите за професионална реализация в обхвата на МИГ	- Проблеми с интеграцията на представителите на ромската етническа група - засилване на заплахата от социално изключване
- Повишаване популярността на провежданите културни събития.	- Повишаване на неудовлетвореността на местните жители от качеството на

	медицинското обслужване
Инфраструктурно развитие	Инфраструктурно развитие
- Възможности за привличане на средства от ЕФ за подобряване състоянието на техническата инфраструктура	- Забавяне изпълнението на обществено значими инфраструктурни проекти.
- Възможност за подобряване на земеползването, което заедно с пазара на земята ще създаде възможност за по-уедрено земеделие	- Зависимост на общинския бюджет от централната власт поради недостатъчни приходи от местни източници
- Използване на Европейските програми за развитие на общинската инфраструктура, особено за целите на туризма	
Околна среда	Околна среда
- Ограничаване броя на нерегламентираните сметища	- Продължаваща зависимост от твърди горива при отоплението на домакинствата
- Инициативи за повишаване културата на гражданите и възпитаване в ценностите за опазване и ползване на природното наследство	- Непълноценно оползотворяване на природните
	- Отрицателно влияние на последствията от климатичните промени
<p>На база на обследваните лостове: за развитие, за преодоляване на заплахите, за ограничаване на рисковете и решаване на основните проблеми, ограничаващи конкурентноспособността на територията, изведени в ситуационния анализ, в настоящата СВОМР са предвидени мерки и финансов ресурс, които да се ползват целенасочено и с мултиплициращ ефект. За повече детайли виж Приложение №5, където подробно са развити тезите и са направени изводите.</p>	
<p>3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, при наличие на такива:</p>	
<p>На територията на „МИГ Перушица-Родопи“ главните рискови фактори, пречателни социалната интеграция и формиращи основните рискови групи са: високият процент на неграмотност и слабограмотност сред подрастващите и трудоспособното население, отсъствие на ориентация към образование и квалификация, което ги поставя в неравностойна позиция на пазара на труда; принадлежност към етнически общности в неравностойно положение в резултат на многодетство, непълни семейства и семейства от непълнолетни, което обуславя тенденцията за negliжиране на децата и настаняването им в институции; трайна липса или недостатъчни собствени доходи, което води до противообществени прояви сред деца и възрастни; застаряване на населението и трайно увеличаване на самотните възрастни хора, неспособни да се справят с ежедневните си потребности. Факторите си влияят взаимно и поражат риск за различни групи от населението на територията, поради което са обект на въздействие на настоящата Стратегия.</p> <p>Местната общност разбира равните възможности като равен достъп до различните сфери на обществото и жизнената среда (услуги, дейности, информация и т.н.). За да има равни възможности трябва да се отстранят всички социални бариери – физически, финансови, социални, психологически, които ограничават пълноценното участие на уязвимите лица и групи</p>	

в живота на местната общност. Има обществен консенсус, че е необходимо да се гарантират техните права чрез мерки за осигуряване на достъп до социални, здравни и образователни услуги, които вече са достъпни за всички останали граждани. Осъзнава се нуждата от създаване на условия, които да осигурят на уязвимите и рискови групи достъп до пазара на труда и за пълноценното им участие във всички сфери на обществения живот. В тази връзка, все по-голямата децентрализацията на организацията на социалните услуги от централно към местно ниво е от ключово значение за социалното приобщаване, социалната интеграция и социалната кохезия на уязвимите и рискови групи на територията на МИГа. Ролята и отговорността на местните власти за предоставяне на социални услуги е много голяма. Необходимо е да се увеличат практиките за възлагането им на частни доставчици. По този начин органите на местно ниво ще променят своята роля и ще се фокусират основно върху нормативно регламентиране на социалните услуги, техния контрол и финансиране. От своя страна частните доставчици ще предлагат услугите в условията на свободен пазар и конкуренция, и ще се стремят да повишават тяхното качество. Има възможности да се използват различни форми на публично-частни партньорства и на други източници на финансиране за допълване на публичното финансиране. За социалните услуги е необходимо обединяването на множество ресурси и капацитет, за да се предложи на «изхода» нещо стойностно за потребителите. Настоящата СВОМР предоставя възможности за кандидатстване с проекти, както на общините, така и на бизнеса и неправителствения сектор за изграждане на социална инфраструктура и въвеждане на нови и иновативни социални услуги за уязвимите групи и местната общност.

4. Цели на стратегията: (не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Процесът на разработване на Стратегия за водено от общностите местно развитие е последователен набор от действия, чиято цел е да се отговори на местни цели и потребности. Тя допринася за постигане на Стратегията на Европейския Съюз за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Изготвя се и се изпълнява от Местната Инициативна Група на територията на общините Родопи и Перушица. Документът е планиран в съответствие с целите на Програмата за развитие на селските райони 2014 - 2020, наличните местни ресурси и потенциал и нагласите на местното население да развива територията по устойчив начин. Очаква се ефективното и ефикасно реализиране на настоящия документ да допринесе за постигане на общите цели на политиката за развитие на селските райони в България.

Конкретизирането на целите в СВОМР е основано на експертно обследване на профила на територията, анализиране на силните и слабите страни за развитие и връзката им с идентифицираните възможности и заплахи. В процеса на планиране на всички етапи, чрез подхода „отдолу-нагоре“, бяха въввлечени заинтересованите страни, така че да се гарантира постигането на желаната визия за развитие в периода 2016-2020.

Територията на „МИГ Перушица-Родопи“ обхваща земи с висока природна стойност на ландшафта. От социално-икономическа гледна точка тя страда от типичните проблеми на периферните крайградски зони, включително липса на определени услуги, остаряла инфраструктура, липса на развлечения и др. Предвид, че все още водещ отрасъл е земеделието, Стратегията цели главно разнообразяване на икономическите дейности. По специално тя се опитва да използва по-добре и по-смислено природните и културни ресурси на територията като стимулира развитието на устойчив туризъм, конкурентноспособно земеделие, с акцент върху

лозарство и овощарство, и насърчване на местното предприемачество като ключови инструменти за разнообразяване на селската икономика и повишаване качеството на живот.

Освен до по-пълноценно усвояване на ресурсите, СВОМР ще допринесе за по-доброто имиджово и пазарно позициониране на територията и създаване на по-добри възможности за заетост при всички социални групи. Природните ресурси ще бъдат използвани оптимално, по начини, които не вредят на околната среда, които използват всички възможности и ограничават негативните фактори. При обследването на ситуацията стана ясно, че в сянката на популярния съседен Пловдив, туристическия сектор през последните години почти не се е развил. Въпреки голямата природна стойност на района и разнообразието на културно-историческото наследство, той трудно се конкурира с други туристически дестинации, най-вече поради липса на туристическа инфраструктура и подходящи маркетинг и реклама. В резултат на анализа на територията и анализите на отделни икономически и социални компоненти и ресурси, местната общност е избрала и планира да насочи усилията си чрез СВОМР в областите устойчив туризъм и конкурентноспособно земеделие, с приоритет лозарство и овощарство. Развитието на сектора земеделие ще се обвърже със стимулиране производството на продукти, предимно от местни суровини, и затваряне на „преработвателно-производствения цикъл“, което ще задържи максимална добавена стойност в територията.

Ускоряването на процеса по въвеждане на иновации и модернизация на технологичния парк, паралелно с повишаването на квалификациите и уменията на местните хора, ще има положителен ефект върху местната икономика и производството на висококачествени местни продукти. Стратегическият документ включително дава възможности за насърчване инициативите на представители на уязвимите и рискови групи чрез специална бонификация при критериите за подбор на проектите.

Основните цели на Стратегията на СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“, дефинирани със съгласието на местната общност, са свързани с постигането на хармонично, балансирано и устойчиво развитие. Стратегическата рамка е дефинирана съобразно резултатите от социално-икономическия анализ на територията, идентифицирани потребности на местното население и в синхрон с европейски, национални и регионални политики за развитие на селските райони. СВОМР е динамичен документ, който има възможност да бъде допълван и актуализиран, съобразно промени в приоритетите на териториалното развитие, както и промени, свързани с националното и европейското законодателство.

Визия - Територията на СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“ - доказан лозаро-винарски и овощарски район, привлекателна туристическа дестинация в полите на Родопите, с достойни граждани, уверени в бъдещето.

Основна стратегическа цел за периода 2016-2020 г. на СВОМР:

Развитие на територията на СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“ като предпочитана туристическа дестинация, място с висок жизнен стандарт и възможности за достоен труд, чрез повишаване на доходите и качеството на услугите, развитие на устойчив туризъм, ефективно земеделие и производство на качествени вина.

Стратегията показва иновативност като набляга на взаимно-обвързано и допълващо се развитие на туризма и екологичното земеделие в територията, така че да се задържи максимална добавена стойност и в двата сектора. Постигането на Стратегическата цел е базирано на изпълнението на 4 приоритета, отразяващи плановете на заинтересованите страни в територията:

Приоритет 1 - Развитие и диверсификация на земеделието и икономическите дейности, и

подобряване конкурентоспособността на местните продукти;

Приоритет 2 - Развитие на туристическия потенциал и подобряване на туристическата инфраструктура чрез валоризиране на природното, културно и историческо наследство на територията на СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“;

Приоритет 3 - Повишаване на стандарта на живот и разширяване на услугите за населението на територията на СНЦ „МИГ Перушица – Родопи“;

Приоритет 4 - Изграждане, укрепване и интегриране на териториална общност СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“.

Приоритет 1 „Развитие и диверсификация на земеделието и икономическите дейности и подобряване конкурентоспособността на местните продукти“ предвижда реализацията на дейности, които стимулират високоефективни и екологични производства с висока добавена стойност, с акцент върху лозарството и овощарството – традиционен поминък за местната общност. Въвеждането на нови технологии и иновации, добавяне на стойност и инвестиране в производствения процес за намаляване на неговата себестойност, ще създаде и развие нови пазарни инструменти за директен маркетинг на земеделската продукция, с което ще се насърчи реализацията на продукцията в нови територии и на нови пазари, ще се съкрати пътя до крайните потребители и най-вече ще се произвежда по-качествена продукция.

Приоритет 2 „Развитие на туристическия потенциал и подобряване на туристическата инфраструктура чрез валоризиране на природното, културно и историческо наследство на територията на СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“ и насърчаване на предприемачеството на база на наследството“ е насочен към интервенции в три основни сфери: създаване на атрактивни и разнообразни туристически продукти и услуги, подобряване и разнообразяване на туристическата инфраструктура, качеството на туристическите услуги и целенасочен маркетинг на туризма в територията. Основните заинтересовани страни в постигането на приоритета са малките и средни фирми и земеделските производители, като чрез тяхното стимулиране и подпомагане ще се постигне по-висока степен на диверсификация на селската икономика, ще се поощри развитието на различните видове туризъм като инструмент за стимулиране на местното предприемачество и за увеличаване на доходите, което ще допринесе за повишаване качеството на живот в територията. Важен принос в процеса на изграждане на туристическата инфраструктура ще играят двете общини, които планират инвестиции в тази област.

Приоритет 3 „Повишаване на стандарта на живот и разширяване на услугите за населението на територията на СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“ е свързан с планиране създаването на нови и липсващи в територията услуги за местната общност, младите хора и семействата, които ще рефлектират положително върху качеството на живот и ще подобрят бизнес средата. По приоритета се предвиждат и дейности за подобряване на социалния и културен живот, създаване на възможности за спорт, отдих и социални контакти.

Приоритет 4. Изграждане, укрепване и интегриране на териториална общност СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“ е насочен към изграждане на капацитет за развитие на всички сектори на местната общност чрез информационни и обучителни кампании, обмен и бенчмаркинг на опит и работа в мрежа на национално и транс-национално ниво. По този приоритет ще се прилага иновативната мярка 21, която дава възможност за преодоляване на дефицита на социален капитал на местната общност.

Приоритетите, въпреки спецификата си, са взаимодопълняеми. Диверсифицирането на земеделието и разнообразяването на икономическите дейности, подобряване

конкурентоспособността на местните продукти и услуги ще създаде пазарни стимули и предпоставки за запазване на земеделието като важен елемент от живота в територията, ще съхрянат специфични производства, кухня и като цяло ще се запази облика и ландшафта - неделима част от нейния имидж и привлекателност. Продуктите от земеделието и развитието на туристически атракции ще допринесат за разнообразяване на туристически услуги, което от своя страна ще създаде условия за удължаване на туристическия престой в територията и намаляване на неговата сезонност. Всички интервенции неминуемо ще допринесат за подобряване благосъстоянието на общността, ще се намали миграцията към по-големите градове и чужбина и ще задържи повече квалифицирани кадри и творци на местно ниво.

СВОМР на СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“ има едновременно надграждащ и свързващ ефект - от една страна планираните цели и приоритети за развитие в голяма степен кореспондират със заложените такива в плановете и стратегиите на двете общини, но с тази разлика, че по ВОМР планирането е направено на база детайлно обследване на територията, валоризация на ресурсите, реално оценени местни нужди, и осигурено финансиране.

Предвидените в СВОМР интервенции ще подсилят ефекта от реализацията на предходни проекти и инициативи и ще добавят стойност към тях, както е в случая с някои от провеждащите се местни фестивали - в СВОМР се предвижда подкрепа за дейности, за създаване на атракции и промотиране на съществуващи такива. Културните инициативи ще се обединят в общ културен календар, като за целта е разработена специална мярка 21 "Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“.

4.2 Специфични цели:

Въз основа на обследването на територията и анализа на силните и слаби страни, възможностите и заплахите бе установено, че са налице обекти, ресурси и предпоставки за растеж и развитие на територията основно в две посоки - диверсифициране на местната икономика и повишаване на ефективността на производствените процеси и създаване на нови продукти и услуги в секторите туризъм и земеделие. За земеделието беше установено, че има нужда от интервенции в посока подобряване ефективността, учредяване на сдружения на производители и препработватели, регистриране на териториални и специфични марки и сертификация на произвежданата продукция и не на последно място неговото обвързване с развитието на туризма, като по този начин ще се създаде сигурен местен пазар за голяма част от произвежданите суровини, реклама на местното производство и популяризиране на традиционни земеделски практики и занаяти като туристически атракции. За туризма беше установено, че има нужда от добър маркетинг и реклама, от създаване на нови атракции и услуги, от благоустрояването на населените места и подобряването на инфраструктурата, като дейностите в последните две области на интервенция ще допринесат за подобряване на качеството на живот в територията. В тази връзка, чрез формулираните специфични цели местната общност ще насочи своите усилия към преодоляване на субективните слабости и повишаване на потенциала на общността да оползотвори възможностите, ресурсите и предимствата на средата и да генерира приходи.

СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“ планира в резултат на изпълнението на СВОМР и описаните по-горе интервенции да постигне 9 Специфични цели, които индикират конкретните намерения за реализиране на определени дейности и въздействия, които да доведат до постигане на желания резултат - конкурентноспособно развитие на територията:

Специфични цели по Приоритет 1 - Развитие и диверсификация на земеделието и

икономическите дейности и подобряване конкурентоспособността на местните продукти.

СЦ 1.1. Производство на качествена местна земеделска продукция, включително по биологичен начин.

СЦ 1.2. Добавяне на стойност към земеделските продукти чрез модернизиране на производствените мощности, внедряване на иновативни технологии и осъществяване на къси вериги на доставки.

СЦ 1.3. Насърчаване на предприемачеството в неземеделски дейности, развитие на нови и иновативни производства и услуги на местно ниво чрез поощряване на инвеститорите.

За постигане специфичните цели от първи приоритет ще се прилагат подмерките от ПРСР: 4.1 «Повишаване на устойчивостта и конкурентоспособността на земеделските стопанства»; 4.2 «Повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията от хранително-преработвателния сектор»; 6.4 «Подпомагане на инвестиции, свързани с неземеделски дейности на територията на селските райони».

Специфични цели по Приоритет 2 - Развитие на туристическия потенциал и подобряване на туристическата инфраструктура чрез валоризиране на природното, културно и историческо наследство на територията на СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“ и насърчаване на предприемачеството на база на наследството

СЦ 2.1. Разработване на атракции, изграждане на капацитет и популяризиране на територията на "МИГ Перушица-Родопи" като атрактивна туристическа дестинация и специфичен лозаро-винарски район

СЦ 2.2. Насърчаване на предприемачеството в неземеделски дейности на база на наследството

За постигане специфичните цели от втори приоритет ще се прилага подмярка 6.4 – «Подпомагане на инвестиции, свързани с неземеделски дейности на територията на селските райони», подмярка 7.2 – «Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия»; подмярка 7.5 – «Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура» от ПРСР 2014-2020 и мярка 21 - "Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“.

Специфични цели по Приоритет 3 – Повишаване на стандарта на живот и разширяване на услугите за населението на територията на «МИГ Перушица-Родопи»

СЦ 3.1. Надграждане и разширяване обхвата на услугите в територията, с цел подобряване достъпа до култура, развлечения, спорт и информация.

СЦ 3.2. Развитие на социалните, културните и младежките дейности и интеграция на уязвимите групи

За постигане специфичните цели от трети приоритет ще се прилага подмярка 7.2 «Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия», подмярка 7.5 «Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура» от ПРСР 2014-2020 и мярка 21 - "Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“.

Специфични цели по Приоритет 4 - Изграждане, укрепване и интегриране на

териториална общност «МИГ Перушица-Родопи»

СЦ 4.1. Създаване на устойчиви партньорства с местни инициативни групи от територията на страната и ЕС.

СЦ 4.2. Развитие на капацитета на «МИГ Перушица-Родопи» и оживяване на територията чрез реализиране на Стратегията за местно развитие.

За постигане на специфичните цели по приоритет 4 ще се прилагат подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни групи за действие“ и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014-2020 и мярка 21 - "Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“.

4.3 Характеристики на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация:

Разработването на стратегическата рамка за развитие е извършено при пълно отчитане на местните потребности и потенциал за развитие на територията. Предложените цели и приоритети са съобразени с политиките на национално, регионално и местно ниво, залегнали в разработените стратегически и планови документи, действащи на съответната териториална единица.

Отчитайки потребностите на уязвимите и малцинствени групи, свързани с повишаване на стандарта и качеството на живот /точка 3.4./, стратегията за ВОМР се отличава с пряк принос към изпълняваните на национално ниво политики за десегрегация и деинституционализация:

По отношение на политиката за десегрегация: дефинираните приоритети и специфични цели за повишаване квалификацията и уменията на работната сила, за подобряване и разнообразяване на възможностите за трудова заетост и професионална реализация на различни уязвими обществени групи, се отличава с пряк принос към провежданата национална политика на десегрегация. Приоритетите и целите за повишаване качеството на живот на местната общност /достъп до обекти на социалната, здравната, образователната инфраструктура/ също са пряко насочени към минимизиране на опасността от социална изолация на уязвими групи в обществото. **По отношение на политиката за деинституционализация:** стратегията отчита възприетата качествено нова социална политика в страната за деинституционализация на деца и стари хора, настанени в социални институции. Стратегията за ВОМР включва реализация на дейности, насочени към предоставяне на широк кръг социални услуги в общността, съобразени с конкретните потребности на различни целеви групи.

Подобряването на състоянието на различните видове инфраструктура е условие за предизвикване на инвеститорски интерес. Селата са обособена уязвима група селища, която не предлага достатъчно развита инфраструктура и се отличава със силно ограничен набор от възможности за професионална реализация. Поради това, стратегията трябва да предложи интервенции за решаването на този проблем, който стои в основата на емиграцията на младо население от селата към градовете и довежда до трайно влошаване на демографската обстановка.

Друг важен въпрос за територията на МИГ, е свързан с прехода към друг тип икономическа заетост, която изисква по-висока квалификация и генерира по-висок доход на единица продукт. В този смисъл един от основните показатели е оценката на броя и квалификацията на заетите, както и технологичната зависимост на сектора с неговата степен на добавена стойност.

Необходимо е да се дефинира комбинацията от местни условия и ресурси спрямо перспективите за развитие и финансови условия на доход и възвращаемост. Предвид спецификата на територията трябва да се оцени конкурентоспособността от рода на културна и туристическа атрактивност, разнообразие и уникалност на услугите, степен на ориентация към местните условия и нужди, принос към развитието на местната общност - съхранение на културни традиции и обичаи и/или повишаване на капацитета на човешките ресурси и др. Отчитайки горното, Стратегията ще насърчава инициативите на местния бизнес, свързани не само с желанието за увеличаване на обема на дадено производство, а по-скоро за създаването на нова добавена стойност, включително и в традиционни продукти.

Устойчивото развитие на селското стопанство е от ключово значение за територията, особено като се има предвид потенциала за развитие на биоземеделieto. Един от начините за повишаване ефективността на земеделското производство е да се стимулира обединяването на малките производители в производствени обединения. Трябва да се има предвид, че големите производители не са непременно по-ефективни от малките. В обхвата на МИГ производството на селскостопанска продукция се осъществява главно в дребните стопанства, които са основен източник на заетост и заемат немалък дял от обработваемата земя. Именно от тях се очаква активност по мерките от Приоритет I на настоящата СВОМР.

Във връзка с потенциала за развитие на традиционни и алтернативни видове туризъм, можем да разгледаме предприемането на дейности за разработване на туристически продукти/пакети на територията на МИГ като важна стъпка за оползотворяване на туристически потенциал. Наличната материална база за развитие на туристическия сектор не е с достатъчен капацитет, а състоянието ѝ не отговаря на съвременните изисквания на чуждестранните и на българските посетители. Сред другите ограничители за развитието на туризма се открояват: благоустройствените проблеми в някои населени места, затрудненият транспортен достъп до туристическите обекти, липсата на базисна и съпътстваща туристическа инфраструктура, липсата на утвърдени/разработени туристически маршрути. В перспектива атрактивни от туристическа гледна точка биха могли да бъдат културният календар, традиционните обичаи и празници, характерни за района, в случай че бъдат успешно комбинирани с някои природни и културни обекти.

Стратегията е разработена в съответствие с национални, регионални, областни и общински стратегически и планови документи, действащи в настоящия програмен период: **Национална програма за развитие: „България 2020“** - определяща визията и общите цели на националните политики за период от 10 години за всички сектори на държавното управление. Документът е успешен опит за интегриране на секторните политики и териториалните им измерения. **Национална стратегия за регионално развитие /НСРР/ на Република България за периода 2012-2022 г.** - определя стратегическата рамка за развитие на национално ниво. Стратегията цели постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите в страната, преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионални различия в контекста на общоприетите принципи на европейската кохезионна политика и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж; **Стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014-2030 г. /Хоризонт 2030/** и **Стратегически план за развитие на културния туризъм в България**-Стратегията за ВОМР на МИГа отчита необходимостта от стимулиране развитието на туризма, чрез подобряване състоянието на туристическата и съпътстваща инфраструктура и разработване на

проекти за интегрирана консервация, адаптация и социализация на съхраненото недвижимо културно наследство; **Регионален план за развитие на Южен централен район от ниво 2 в периода 2014-2020 г.:** В процеса на разработване на стратегическата рамка на стратегията, са взети под внимание целите и приоритетите за развитие, дефинирани в Регионалния план за развитие на Южен централен район от ниво 2 в периода 2014-2020 г., както и са съобразени с тези на **Областната стратегия за развитие на Област Пловдив 2014-2020 г.**

Целите на СВOMP са обвързани и планирани от местните заинтересовани страни, така че да допринасят и за постигане на стратегическите и специфичните цели и приоритетите на двата общински плана за развитие на общините Перушица и Родопи както следва: **Общински план за развитие на община Перушица за периода 2014-2020 г.:** Стратегическа цел 1: Развитие на динамична и конкурентоспособна икономика; Стратегическа цел 2: Инфраструктурното обезпечаване на общината, съчетано с опазване на околната среда. Стратегическа цел 3: Социално развитие; Стратегическа цел 4: Повишаване на административния капацитет и подобряване на териториалното сътрудничество; **Общински план за развитие на община Родопи за периода 2014-2020 г.:** ПРИОРИТЕТ No1. Подобряване условията и качеството на живот; ПРИОРИТЕТ No2. Устойчиво икономическо развитие; ПРИОРИТЕТ No3. Развитие на туризма, като стратегически икономически отрасъл в община Родопи; ПРИОРИТЕТ No 4. Развитие на селското стопанство, като стратегически икономически отрасъл в община Родопи; ПРИОРИТЕТ No5. Подобряване качеството на обслужване и административния капацитет в община Родопи. За постигане на стратегическата рамка на общинските планове за развитие община Перушица и община Родопи като общини от селски тип се разчитат на привличане на финансиране във вид на проекти от ПРСР 2014-2020 и в този смисъл допирната точка в работата на МИГ-а и двете общински администрации е много голяма и те взаимно ще се подпомагат за да се постигне желаното конкурентноспособно развитие на територията.

4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията

Стратегията се отличава с иновативен характер, т.к се стреми към въвеждане на нови идеи и подходи за развитието на територията на „МИГ Перушица-Родопи. Иновациите имат най-различни форми, които допринасят към иновативния характер на стратегията: чрез мерките се подкрепя предоставянето на нови и иновативни услуги, производството на нови продукти, прилагането на нови методи на организация и внедряването на социални иновации.

Иновациите са оценявани в зависимост от местните условия и по отношение на ефективността им в сравнение със съществуващите методи и решения, прилагани в тази територия. В този смисъл, СВOMP предвижда прилагането на иновативен подход при своето разработване: интегритет на ниво приоритети; синергия между интервенциите от трите сектора на местната общност и вертикален интегритет при обвързването на инвестициите за създаването на туристическия продукт на територията.

Целите и приоритетите на Стратегията ще бъдат постигнати и чрез прилагането на иновативно разработената мярка 21 "Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“, която допълва възможностите, предлагани от ПРСР 2014-2020 и Регламент 1305/2013 год. Иновативни решения, предлагани от настоящата Стратегия, осигуряват възможност за постигане и устойчивост на резултатите, както и прилагане на принципа при инвестиране на публични средства „Най-добро качество за вложените пари“.

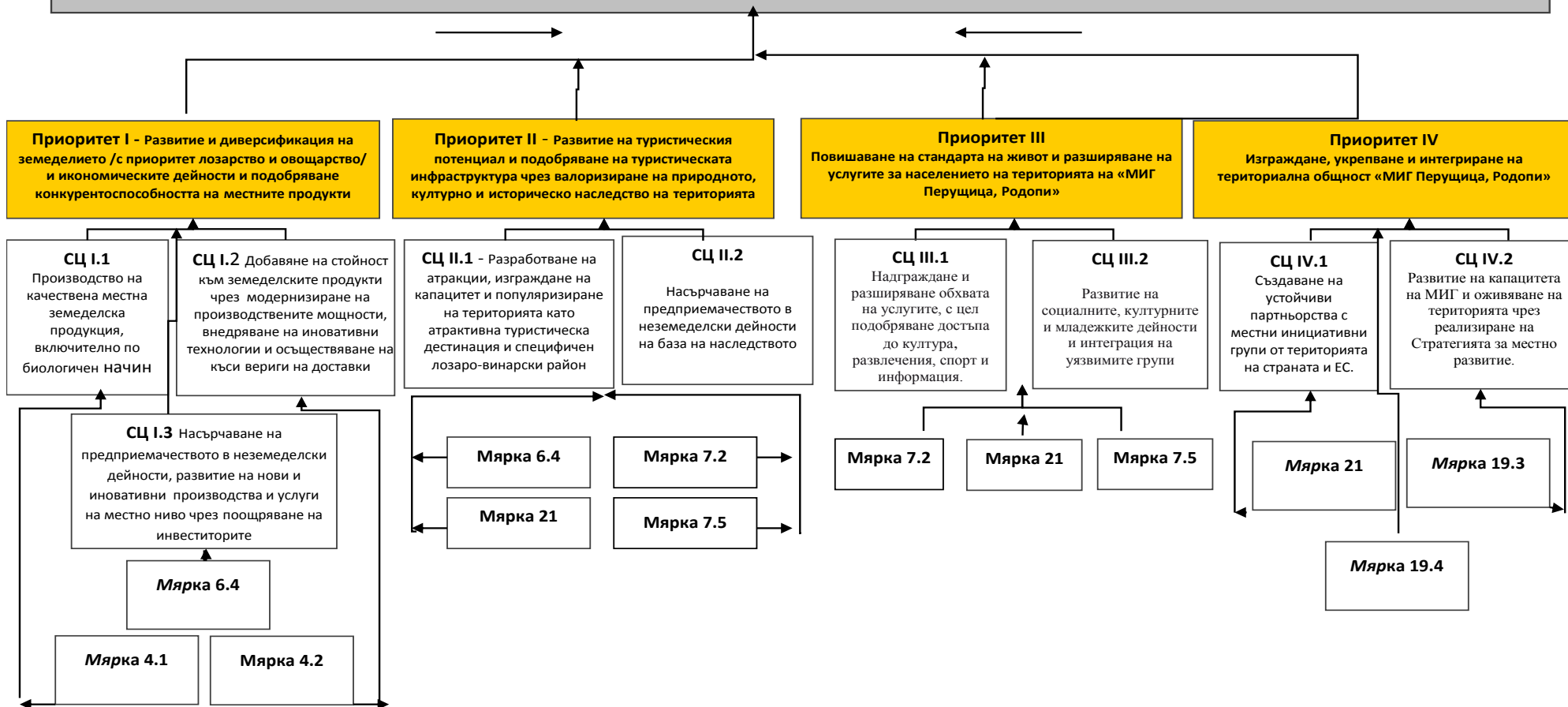
4.5 Йерархията на целите - включително цели за крайните продукти или резултатите:

Визията и стратегическите цели на ВОМР се декомпозират в приоритети и специфични цели. Приоритетът определя и насочва развитието в конкретна област с цел положително въздействие при постигането на стратегическата цел. Специфичните цели към всеки от приоритетите дефинират резултатите в подобласти на съответния приоритет. Изпълнението на всяка специфична цел се постига чрез конкретни мерки/проекти/дейности.

Приоритети /Цели / Мерки/Индикатори		Програмен период	Брой проекти
Визия: Територията на СНЦ „МИГ Перушица - Родопи“ - доказан лозаро-винарски и овощарски район, привлекателна туристическа дестинация в полите на Родопите, с достойни граждани уверени в бъдещето.			
ОСНОВНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ: Развитие на територията на СНЦ «МИГ Перушица - Родопи» като предпочитана туристическа дестинация, място с висок жизнен стандарт и възможности за достоен труд, чрез повишаване на доходите и качеството на услугите, развитие на устойчив туризъм, ефективно земеделие и производство на качествени вина.			44
ПРИОРИТЕТ 1. Развитие и диверсификация на земеделието и икономическите дейности и подобряване конкурентоспособността на местните продукти			20
СЦ 1.1. Производство на качествена местна земеделска продукция, включително по биологичен начин			
СЦ 1.2. Добавяне на стойност към земеделските продукти чрез модернизиране на производствените мощности, внедряване на иновативни технологии и осъществяване на къси вериги на доставки			
СЦ 1.3. Насърчаване на предприемачеството в неземеделски дейности, развитие на нови и иновативни производства и услуги на местно ниво чрез поощряване на инвеститорите			
Подмярка 4.1	"Инвестиции в земеделски стопанства" от мярка 4 "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.	2016 – 2020 г.	15
Подмярка 4.2	"Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" от мярка 4. "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.	2016 – 2020 г.	3
Подмярка 6.4	„Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.	2016 – 2020 г.	2
ПРИОРИТЕТ 2. Развитие на туристическия потенциал и подобряване на туристическата инфраструктура чрез валоризиране на природното, културно и историческо наследство на територията на СНЦ «МИГ Перушица - Родопи»			14
СЦ 2.1. Разработване на атракции, изграждане на капацитет и популяризиране на територията на СНЦ «МИГ Перушица - Родопи» като атрактивна туристическа дестинация и специфичен лозаро-винарски район, природната и културна териториална идентичност и наследство			
СЦ 2.2. Насърчаване на предприемачеството в неземеделски дейности на база на наследството			
Подмярка 6.4	„Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.	2016 – 2020 г.	5
Подмярка 7.2	„Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на	2016 – 2020 г.	2

	енергия“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.		
Подмярка 7.5	„Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура	2016 – 2020 г.	4
Мярка 21	„Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“	2016 – 2020 г.	3
ПРИОРИТЕТ 3. Повишаване на стандарта на живот и разширяване на услугите за населението на територията на СНЦ «МИГ Перушица - Родопи»			9
СЦ 3.1. Надграждане и разширяване обхвата на услугите в територията, с цел подобряване достъпа до култура, развлечения, спорт и информация.			
СЦ 3.2. Развитие на социалните, културните и младежките дейности и интеграция на уязвимите групи			
Подмярка 7.2	Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.	2016 – 2020 г.	7
Подмярка 7.5	„Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.	2016 – 2020 г.	1
Мярка 21	„Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“		1
ПРИОРИТЕТ 4. Изграждане, укрепване и интегриране на териториална общност СНЦ «МИГ Перушица - Родопи»			1
СЦ 4.1. Създаване на устойчиви партньорства с местни инициативни групи от територията на страната и ЕС.			
СЦ 4.2. Развитие на капацитета на «МИГ Перушица Родопи» и оживяване на територията чрез реализиране на Стратегията за местно развитие.			
Мярка 21	"Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“	2016 – 2020 г.	1
Подмярка 19.3	„Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни групи за действие“ от мярка 19 на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.	2016 – 2020 г.	
Подмярка 19.4	„Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие“от мярка 19 на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.	2016 - 2020 г.	

ОСНОВНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:
 Развитие на територията на «МИГ Перушица, Родопи» като предпочитана туристическа дестинация, място с висок жизнен стандарт и възможности за достоен труд, чрез повишаване на доходите и качеството на услугите, развитие на устойчив туризъм, ефективно земеделие и производство на качествени вина.

5. Описание на мерките: (не повече от 4 страници за всяка мярка)	
Мерки и дейности за всеки един от фондовете по отделно:	
<i>ПРСР (ЕЗФРСР)</i>	<p>5.1 Описание на мерките за развитие по линията на ПРСР 2014-2020 /ЕЗФРСР/ Описание на общите условия, прилагани за повече от една мярка</p> <p>Целите на Стратегията за местно развитие за периода 2014-2020г. на Местна инициативна група Перушица-Родопи се планира да бъдат постигнати с прилагането на шест мерки. Избраните мерки са инвестиционни и отговарят на условията и изискванията на чл.15 и чл.16 на Наредба №22 от 14.12.2015г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., издадена от Министъра на земеделието и храните. При изпълнение на мерките от СВОМР, МИГ Перушица-Родопи се съобразява и прилага изискванията посочени в точка 8.1. „Описание на общите условия, прилагани за повече от една мярка“ на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. на България, одобрена с Решение за изпълнение на Европейската комисия от 26.05.2015 г. Общите условия за прилагане на всички мерки на СВОМР на МИГ Перушица-Родопи са свързани с:</p> <p>1. Териториално покритие – проектите и дейностите по всички мерки на СМР се прилагат на територията на действие на МИГ Перушица-Родопи, която покрива територията в административните граници на общини Перушица-Родопи. Потенциалните бенефициенти задължително трябва да имат седалище, съответно постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ.</p> <p>2. Допустимост на разходите по проектите - допустимите инвестиционни разходи са насочени към изграждане, придобиване или подобрене на недвижима собственост, закупуване на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, финансиране на лизинг за закупуване на нови машини и оборудване до пазарната стойност на актива, при условие, че ползвателят на финансова помощ е собственик на актива, към датата на подаване на финалното искане за плащане във връзка с актива. Допустими за подпомагане са и общи разходи свързани със съответния проект за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта. Общите разходи по проекта не могат да надхвърлят 12 % от общия размер на допустимите инвестиционни разходи по проекта. Общите разходи може да са възникнали не по – рано от 01.01.2014 г. За допустими се смятат само разходите извършени след подаването на заявлението за подпомагане от страна на бенефициента на СВОМР, с изключение на общите разходи. Финансовата помощ по мерките се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.</p> <p>3. Недопустими разходи по проектите - СВОМР определя като недопустими разходи за инвестиции и дейности посочени в чл. 21 на Наредба № 22, както следва: за лихви по дългове; за закупуването на незастроени и застроени земи на стойност над 10 на сто от общите допустими разходи за съответната операция; за данък върху добавената стойност освен невъзстановимия; за обикновена подмяна и поддръжка; за лихви и комисиони, печалба на лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи по лизингов договор; за лизинг освен финансов лизинг, при който получателят на помощта става собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявка за междинно или</p>

окончателно плащане за същия актив; за режийни разходи; за застраховки; за закупуване на оборудване втора употреба; извършени преди 1 януари 2014 г.; за принос в натура; за инвестиции в селското стопанство – закупуване на права за производство и плащане, закупуване на животни, закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане; за инвестиция, за която е установено, че ще оказва отрицателно въздействие върху околната среда; извършени преди подаването на заявлението за предоставяне на финансова помощ, независимо дали всички свързани плащания са извършени, с изключение на разходите за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г.; за строително-монтажни работи и за създаване на трайни насаждения, извършени преди посещение на място от МИГ; заявени за финансиране, когато надвишават определените по реда на чл. 22, ал. 4 от Наредба 22 референтни разходи.

4. Изисквания към проектите свързани с околната среда – за проекти и дейности, които включват инвестиционна подкрепа, задължително се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от ЗООС. Проектите, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконовни нормативни актове за неговото прилагане. По инвестиционните проекти оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС) или решение по оценка на въздействие върху околната среда съгласно ЗООС се извършва от съответните структури на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) – РИОСВ на територията, покриващи МИГ. За проекти с инвестиции съответните структури на МОСВ ще извършват и оценка за съвместимостта на проекта с предмета и целите на опазване на защитените зони, съгласно Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони. За предотвратяване и минимизиране на възможните негативни ефекти върху ландшафта е необходимо при прилагането на мерки 4, 6, и 7 от СВОМР 2014-2020 г. да се изготвят проекти за рекултивация на нарушени терени и залесяване на териториите с подходящи растителни видове, ако има нарушаване на терена.

5. Авансови плащания – бенефициентите на проектите, включващи инвестиционна подкрепа могат да поискат от Разплащателната агенция авансово плащане в размер до 50% от публичната подкрепа. Авансовото плащане за дейности, подпомагани по мярка 7 /подмерки 7.2 7.5/ и 21. е в размер на до 10% от стойността на одобрената публична помощ по проекта за общи разходи и при наличие на документи от проведената съгласно изискванията на ЗОП процедура за избор на изпълнител/и. Разликата до 50% от стойността на одобрената публична помощ по проекта се изплаща след провеждане на всички процедури и сключване на договор за избор на изпълнител/и по ЗОП. Авансово плащане към бенефициентите се извършва след учредяване на банкова гаранция или друга равностойна гаранция, в размер на 100% от размера на исканото авансово плащане.

Авансови плащания се допускат за мерки на СВОМР, както следва:

- Мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ с подмерки 4.1. Инвестиции във физически активи и подмярка 4.2. Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти, както и подмерките по тематичната подпрограма за малките стопанства; - Подмярка 6.4. Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности; - Мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ с подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на

всички видове малка по мащаби инфраструктура“, подмярка 7.5. „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа инфраструктура“ и мярка 21 „Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“.

Общи условия към кандидатите по подмерки 4.1, 4.2. и 6.4 на СВOMP

Представяне на бизнес план /БП/, доказващ подобряване на дейността на стопанството икономическа жизнеспособност чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности подробно описани в представения БП.

Общи условия към проектите на кандидатите по подмерки 7.2, 7.5 и мярка 21 на СВOMP

Проектите следва да са в съответствие с приоритетите на общинския план за развитие на дадената община за периода 2014-2020 г., което се удостоверява с решение на Общинския съвет.

Подмярка 4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства" от мярка 4 "Инвестиции в материални активи" от ПРСР за периода 2014 - 2020 г.

Описание на целите на подмярка 4.1. от СВOMP:

Подмярка 4.1. има за цел повишаване конкурентоспособността на земеделието на територията на МИГ Перушица-Родопи чрез:

- реструктуриране и развитие на наличните материални мощности в стопанствата;
- насърчаване въвеждането на нови технологии в производството и модернизация на физическия капитал;
- опазване на компонентите на околната среда;
- спазване стандартите на Европейския съюз (ЕС) и подобряване на условията в земеделските стопанства;
- насърчаване на сътрудничеството между земеделските стопани;

Има принос за постигане на Приоритет I, СЦ 1.1. от СВOMP.

Обхват на подмярка 4.1. от СВOMP

Нормативен обхват: Подмярка 4.1. от СВOMP е разработена на основание чл. 15 ал. 1 т.1 от Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. В рамките на СВOMP подмярка 4.1. ще се прилага съгласно изискванията на: *Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 от ПРСР 2014 - 2020 г. и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и при спазване на специфичните условия и изисквания посочени в СВOMP.*

Географски обхват: финансова помощ се предоставя за проектите и дейностите реализиращи се на територията на МИГ Перушица-Родопи, която покрива територията в административните граници на общините Перушица и Родопи.

Допустими кандидати по подмярка 4.1. от СВOMP

- Земеделски стопани (Земеделски производители: физически лица с постоянен адрес на територията на общините Перушица или Родопи и еднолични търговци и юридически лица със седалище и адрес на управление на територията на общините Перушица или Родопи);
- Признати групи производители и признати организации на производители на земеделски продукти или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9

"Учредяване на групи и организации на производители" от ПРСР 2014 - 2020 г. (групите производители, признатите организации на производители, както и всички техни членове следва да са със седалище и адрес на регистрация на територията на общините Перушица или Родопи)

Всички потенциални бенефициенти следва да отговарят на критериите за допустимост на кандидатите посочени в: *Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 от ПРСР 2014 - 2020 г. и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г. и специфичните условия на СВOMP.*

Допустими дейности по подмярка 4.1. от СВOMP

По подмярка 4.1. "Инвестиции в земеделските стопанства" се подпомагат проекти, които водят до подобряване на цялостната дейност на земеделското стопанство чрез:

1. внедряване на нови продукти, процеси и технологии и обновяване на наличните производствени материални и/или нематериални активи; или
2. насърчаване на сътрудничеството с производителите и преработвателите на земеделски продукти; или
3. опазване на компонентите на околната среда, включително с намаляване на вредните емисии и отпадъци; или
4. повишаване на енергийната ефективност в земеделските стопанства; и/или
5. подобряване условията на труд, подобряване на хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните, екологичните и други условия на производство; или
6. подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти; или
7. осигуряване на възможностите за производство на биологични земеделски продукти.

По подмярка 4.1. от СВOMP ще се подпомагат дейности посочени като допустими в Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 от ПРСР 2014 - 2020 г. и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г. и съгласно специфичните условия на СВOMP.

Допустими разходи по подмярка 4.1. от СВOMP

1. строителство или обновяване на сгради и на друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство, включително такава, използвана за опазване компонентите на околната среда;
2. закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително за опазване компонентите на околната среда, получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими за земеделските дейности на стопанството и подобряване на енергийната ефективност, съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция;
3. създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед, други бързорастящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на

- биоенергия;
4. разходи за достигане съответствие с нововъведените стандарти на ЕС, включително чрез финансов лизинг;
 5. закупуване на: съоръжения, прикачен инвентар за пчеларство и съответно оборудване, необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки, включително чрез финансов лизинг;
 6. разходи за достигане на съответствие със съществуващи стандарти на ЕС - за млади земеделски стопани, получаващи финансова помощ по подмярка б;
 7. закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизирание на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения;
 8. закупуване на сгради, помещения и друга недвижима собственост, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за земеделските производствени дейности;
 9. закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани земеделски транспортни средства, като например: камиони, цистерни за събиране на мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукцията, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици;
 10. разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти, свързани с въвеждане на системи за управление на качеството в земеделските стопанства, въвеждане на добри производствени практики, подготовка за сертификация;
 11. закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;
 12. за ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;
 13. разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1 - 12.

По подмярка 4.1. от СВOMP се прилагат критериите за допустимост на разходите посочени в: *Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 от ПРСР 2014 - 2020 г. и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г. и специфичните условия и изисквания на СВOMP*

Критерии за допустимост и изисквания към проектите по подмярка 4.1. от СВOMP

Проектите следва да отговарят на изискванията и критериите за допустимост посочени в *Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 от ПРСР 2014 - 2020 г. и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на*

<p>подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г. и на специфичните условия и изисквания посочени в СВОМР.</p> <p>Няма да се финансират проекти, имащи отрицателно въздействие върху околната среда.</p>	
<p>Недопустими разходи по подмярка 4.1. от СВОМР</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Всички разходи посочени като недопустими в Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 от ПРСР за периода 2014 - 2020 г. • Всички разходи посочени като недопустими в Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г. 	
<p>Финансови параметри на проектите по подмярка 4.1. от СВОМР</p>	
<p>Максимален размер на общите допустими разходи за един проект:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Левовата равностойност на 100 000 евро; <p>Минимален размер на общите допустими разходи за един проект:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Левовата равностойност на 3 500 евро. <p>Интензитет на финансова помощ за одобрените проекти (% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи <p>За допълнително увеличаване на интензитета на помощта ще се прилагат разпоредбите на Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 от ПРСР за периода 2014 - 2020 г.</p>	
<p>Критерии за оценка на проекти по подмярка 4.1. от СВОМР и тяхната тежест</p>	
<p>1. Подпомагане на приоритетни за територията сектори в селското стопанство:</p>	
Над 50 % до 85 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени в сектор "Плодове и зеленчуци"	10
Над 85 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени в сектор "Плодове и зеленчуци"	25
Над 50 % до 85 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени в сектор "Животновъдство"	10
Над 85 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени в сектор "Животновъдство"	25
Над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени в сектор "Етеричномаслени и медицински култури"	5
Максимален брой точки по критерий 1	25
<p>2. Подпомагане на биологичното производство:</p>	
Над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с производство на биологични продукти.	10
100 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с производство на биологични продукти.	15
Максимален брой точки по критерий 2	15
<p>3. Подпомагане на проекти, осигуряващи допълнителна устойчива заетост:</p>	
Проекти, при които изпълнението на одобрените инвестиции и дейности	8

води до осигуряване на допълнителна заетост в зем. стопанства – до 5 раб. места включително	
Проекти, при които изпълнението на одобрените инвестиции и дейности води до осигуряване на допълнителна заетост в зем. стопанства – от 5 до до 10 раб. места включително	10
Проекти, при които изпълнението на одобрените инвестиции и дейности води до осигуряване на допълнителна заетост в зем. стопанства – над 10 раб. места включително	15
Проекти, представени от кандидати, к/о извършват зем. д-ст от най – малко 3 год. към момента на кандидатстване, имат средносписъчен състав от 5 раб. места и те ще бъдат запазени с изпълнение на инвестициите по проекта	10
Максимален брой точки по критерий 3	25
4.. Проекти с инвестиции в иновации в стопанствата, съгласно определението за иновации в ПРСР 2014-2020	10
5. Проекти, представени от млади земеделски производители	10
6.Проектът е на кандидат представител на уязвими групи (в т.ч. етнически малцинства и хора в затруднено или неравностойно положение (когато кандидатите са юридически лица минимум 50% от дяловете и капитала на дружеството следва да са собственост на физически лица от уязвимите групи)	10
7. Проектът е на кандидат, които не е кандидатствал за финансиране по мярка 121 от Стратегията за местно развитие на „МИГ Перушица - Родопи“ в предходния програмен период	5
Максимален брой точки:	100
Подмярка 4.2 "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" от мярка 4. "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.	
Описание на целите на подмярка 4.2. от СВOMP:	
<ul style="list-style-type: none"> • По-добро използване на факторите за производство; • Въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, включително къси вериги на доставка; • Подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост; • Постигане на съответствие със стандартите на европейския съюз (ес); • Подобряване опазването на околната среда и <p>Принос за постигане на приоритет I - развитие и диверсификация на земеделието /с приоритет лозарство и овощарство/ и икономическите дейности и подобряване конкурентоспособността на местните продукти от СВOMP на МИГa</p>	
Обхват на подмярка 4.2. от СВOMP	
Нормативен обхват: Подмярка 4.2. от СВOMP е разработена на основание чл. 15 ал. 1 т.1 от Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от	

ПРСР за периода 2014 – 2020 г. В рамките на СВОМР подмярка 4.2. ще се прилага съгласно изискванията на: *Наредба № 20 от 27 октомври 2015 г. за прилагане на подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от ПРСР 2014 - 2020 г. и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и при спазване на специфичните условия и изисквания посочени в СВОМР.*

Географски обхват: финансова помощ се предоставя за проектите и дейностите реализиращи се на територията на МИГ Перушица-Родопи, която покрива територията в административните граници на общините Перушица и Родопи.

Допустими кандидати по подмярка 4.2. от СВОМР

- Земеделски стопани (Земеделски производители: физически лица с постоянен адрес на територията на общините Перушица или Родопи и еднолични търговци и юридически лица със седалище и адрес на управление на територията на общините Перушица или Родопи);
- Признати групи производители и признати организации на производители на земеделски продукти или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9 "Учредяване на групи и организации на производители" от ПРСР 2014 - 2020 г. (групите производители, признатите организации на производители, както и всички техни членове следва да са със седалище и адрес на регистрация на територията на общините Перушица или Родопи)
- Еднолични търговци и юридически лица, различни от горните кандидати, със седалище и адрес на управление на територията на общините Перушица или Родопи

Всички потенциални бенефициенти следва да отговарят на критериите за допустимост на кандидатите посочени в: *Наредба № 20 от 27 октомври 2015 г. за прилагане на подмярка 4.2. от ПРСР 2014 - 2020 г. и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г. и специфичните условия на СВОМР.*

Допустими дейности по подмярка 4.2. от СВОМР

- Внедряване на нови и/или модернизирани наличните мощности и подобряване на използването им, и/или
- Внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или
- Намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или
- Постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС, и/или
- Подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или
- Опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или
- Подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или
- Подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или
- Подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или
- Подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез

<p>преработка на първични земеделски биологични продукти.</p>
<p>Допустими разходи по подмярка 4.2. от СВОМР</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Изграждане, придобиване и подобряване на недвижимо имущество, включително чрез лизинг; • Закупуване на нови машини, съоръжения и оборудване, включително компютърен софтуер до пазарната стойност на активите, включително чрез лизинг; • Общи разходи, свързани със съответния проект за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта; • Разходи за ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи, разходи за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта”; • Разходите по изготвяне на планове за управление на горите или еквивалентни на тях инструменти; • Разходи за закупуване на земя до 10% от общия размер на допустимите инвестиционни разходи.
<p>Критерии за допустимост и изисквания към проектите по подмярка 4.2. от СВОМР</p>
<p>Проектите следва да отговарят на изискванията и критериите за допустимост посочени в <i>Наредба № 20 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 от ПРСР 2014 - 2020 г. и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г. и на специфичните условия и изисквания посочени в СВОМР.</i></p> <p>Няма да се финансират проекти, имащи отрицателно въздействие върху околната среда.</p>
<p>Недопустими разходи по подмярка 4.2. от СВОМР</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Всички разходи посочени като недопустими в <i>Наредба № 20 от 27 октомври 2015 г. за прилагане на подмярка 4.2. от ПРСР 2014 - 2020 г.</i> • Всички разходи посочени като недопустими в <i>Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г.</i>
<p>Финансови параметри на проектите по подмярка 4.2. от СВОМР</p>
<p><u>Максимален размер на общите допустими разходи за един проект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Левовата равностойност на 200 000 евро; <p><u>Минимален размер на общите допустими разходи за един проект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Левовата равностойност на 10 000 евро. <p><u>Интензитет на финансова помощ за одобрените проекти</u> (% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи <p>За допълнително увеличаване на интензитета на помощта ще се прилагат разпоредбите на <i>Наредба № 20 от 27 октомври 2015 г. за прилагане на подмярка 4.2. от ПРСР 2014 - 2020 г.</i></p>

Критерии за оценка на проекти по подмярка 4.2. от СВОМР и тяхната тежест	
1. Подпомагане на приоритетни за територията сектори и дейности:	
Проектът е свързан с инвестиции за преработка на суровини от сектори „Плодове” и „Зеленчуци” в т.ч. и винено грозде	20
Проектът е свързан с инвестиции за преработка на суровини извън посочените	10
Максимален брой точки по критерий 1:	20
2. Подпомагане на проекти, осигуряващи допълнителна устойчива заетост на територията на МИГ :	
За проекти от кандидати, които до момента на кандидатстване не са извършвали дейност:	
До 5 нови работни места разкрити към датата на подаване на заявка за плащане	5
От 6 до 10 нови работни места разкрити към датата на подаване на заявка за плащане	10
Над 10 работни места разкрити към датата на подаване на заявка за плащане	20
Максимален брой точки по критерий 2	20
За проекти от кандидати, които към момента на кандидатстване извършват дейност.	
До 5 (съществуващи раб. места + не по-малко от 2 нови раб. места)	5
От 6 до 10 (същ. раб. места плюс не по-малко от 4 нови раб. места)	10
Над 10 (същ. раб. места плюс не по-малко от 8 нови раб. места) раб. места - 20 т	20
Максимален брой точки по критерий 2:	20
3. Опит на кандидата в дейността, за която кандидатства:	
Проектът е свързан с инвестиции които водят до повишаване на енергийната ефективност с минимум 10 % за предприятието	10
Максимален брой точки по критерий 3:	10
4. Над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието	10
5. Проектът е свързан с инвестиции които водят до постигане стандартите на ЕС, подпомагани по мярката, включително такива за намаляване на емисиите при производство на енергия от биомаса	10
6. Проектът е свързан с инвестиции за преработка и производство на сертифицирани биологични продукти	10
7. Проектът е подаден от кандидат, който не е получавал финансова помощ от ЕЗФРСР за проекти с подобен предмет на дейност през последните 3 години преди датата на кандидатстване	10
8. Проектът е на кандидат представител на уязвими групи (в т.ч. етнически малцинства и хора в затруднено или неравностойно положение (когато кандидатите са юридически лица минимум 50% от	10

дяловете и капитала на дружеството следва да са собственост на физически лица от уязвимите групи):	
Максимален брой точки	100
Подмярка 6.4 „Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от ПРСР за периода 2014 - 2020 г.	
Описание на целите на подмярка 6.4. от СВОМР:	
<ul style="list-style-type: none"> • Развитие на конкурентоспособността на икономиката в региона на МИГ Перушица-Родопи; • Насърчаване на инвестиционните дейности, създаването на заетост и диверсификацията на неземеделските дейности в региона на МИГ Перушица-Родопи; • Развитие на туризъм, съчетаващ природни и културни ценности на територията на МИГ Перушица-Родопи; • Подобряване достъпа до качествени услуги; 	
Подмярка 6.4. има принос за постигането на Приоритет I, II и III от СВОМР	
Обхват на подмярка 6.4. от СВОМР	
<p>Нормативен обхват: Подмярка 6.4. от СВОМР е разработена на основание чл. 15 ал. 1 т.1 от Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.</p> <p>В рамките на СВОМР подмярка 6.4. ще се прилага съгласно изискванията на: <i>Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и при спазване на специфичните условия и изисквания посочени в СВОМР.</i></p> <p>Географски обхват: финансова помощ се предоставя за проектите и дейностите реализиращи се на територията на МИГ Перушица-Родопи, която покрива територията в административните граници на общини Перушица и Родопи.</p>	
Допустими кандидати по подмярка 6.4. от СВОМР	
<ul style="list-style-type: none"> • Земеделски стопани или микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите. <p>Всички кандидати следва да отговарят на следните условия: физически лица с постоянен адрес на територията на общините Перушица или Родопи и еднолични търговци и юридически лица със седалище и адрес на управление на територията на общините Перушица или Родопи</p> <ul style="list-style-type: none"> • При определянето на едно предприятие за микропредприятие се следва дефиницията на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията 	
Допустими дейности по подмярка 6.4. от СВОМР	
<p>Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); 	

- Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
- Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.);
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници **само за собствено потребление**;
- Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

По подмярка 6.4. от СВОМР ще се прилагат критериите за допустимост на дейностите съгласно Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г.

Допустими разходи по подмярка 6.4. от СВОМР

Финансова помощ за материални и нематериални инвестиции, за създаване и развитие на неземеделски дейности на територията на МИГ Перушица-Родопи, включващи:

- а) Изграждане, придобиване или подобренията на недвижимо имущество;
- б) Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;
- в) Общи разходи, свързани с разходите за буква „а“ и „б“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост;
- г) Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.

Разходите по т. „в“ не могат да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“.

Разходите са допустими само ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на общите разходи.

По подмярка 6.4. от СВОМР ще се прилагат критериите за допустимост на разходите съгласно Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г.

Критерии за допустимост и изисквания към проектите по подмярка 6.4. от СВОМР

Проектите и кандидатите трябва да отговарят на следните условия:

- Инвестицията да няма отрицателно влияние върху околната среда;
- Кандидатът да представи разработен бизнес план, който да показва икономическа жизнеспособност на инвестицията за срок от 5 години/ 10 години при строително-монтажни работи;
- Стопанството на кандидати, земеделски стопани, трябва да има стандартен производствен обем над 8 000 евро;
- Инвестициите в производство на електроенергия от биомаса не се подпомагат, ако те не произвеждат 10% топлинна енергия от общо произведената енергия.

- При производство на биоенергия (включително биогорива) суровините от зърнени и други богати на скорбяла култури, захарни култури, маслодайни култури, както и суровини, които могат да се използват за фуражи се ограничават до 20%.
- Ограниченията от 20% не се прилагат за отпадъчни продукти от тези култури, които не се използват за фуражи.
- Подпомагат се проекти за обновяване или изграждане на места за настаняване с до 20 помещения за настаняване.
- Проекти, с включени инвестиции за производство енергия от ВЕИ се подпомагат, ако не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване на потребностите на предприятието.
- Проекти за производство на биогорива и течните горива от биомаса се подпомагат при условие, че отговарят на критериите за устойчивост, определени в чл. 37-40 от Закона за енергията от възобновяеми източници (например: не са отглеждани върху терени с голямо значение за биоразнообразието, с високи въглеродни запаси, не са добити от суров материал, отглеждан на земя, която е била торфище, водят като резултат при потреблението на произведените от тях биогорива и течни горива от биомаса до намаляване на емисиите на парникови газове, са отглеждани в съответствие с чл. 38 Закона за енергията от възобновяеми източници).
- В рамките на подмярката не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз.
- Не се предоставя финансова помощ за хазарт, финансови услуги, голф, сектори и дейности, определени за недопустими в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за продажба.

Проектите по подмярката трябва да отговарят на критериите за допустимост съгласно *Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г.*

Недопустими разходи по подмярка 6.4. от СВOMP

Всички разходи посочени като недопустими в: *Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР 2014 – 2020 г.*

Разходи за закупуването на превозни средства, с изключение на лекотоварни автомобили, пряко свързани с подпомаганата дейност.

Финансови параметри на проектите по подмярка 6.4. от СВOMP

Финансовата помощ ще бъде предоставяна в съответствие с Насоките на Европейския съюз за държавната помощ в сектора на селското и горско стопанство и в селските райони за периода 2014 – 2020 г.

Максимален размер на общите допустими разходи за едни проект:

<ul style="list-style-type: none"> • Левовата равностойност на 200 000 евро; <p><u>Минимален размер на общите допустими разходи за един проект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Левовата равностойност на 10 000 евро. <p><u>Интензитет на финансова помощ за одобрените проекти</u> (% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 75% <p>Подмярката ще се прилага при спазване на правилата за минимална помощ/de minimis/</p>	
<i>Критерии за оценка на проекти по подмярка 6.4. от СВОМР и тяхната тежест</i>	
1. Подпомагане на приоритетни за територията сектори и дейности:	
Проекти за развитие на селски, еко и културен туризъм и др. алтернативни форми на туризъм при които над 75 % от допустимите разходи по проекта са за основни туристически услуги	30
Проекти за развитие на селски, еко и културен туризъм и др. алтернативни форми на туризъм при които над 50 % от допустимите разходи по проекта са за основни туристически услуги:	20
<i>Проектът е свързан с друг вид неземеделски дейности и услуги извън посочените:</i>	5
Максимален брой точки по критерий 1:	30
2. Подпомагане на проекти, осигуряващи допълнителна устойчива заетост:	
<i>До 2 нови работни места разкрити към датата на подаване на заявка за плащане запазени за период от една година, като минимум 1 ново работно място следва да бъдат запазено за период от две години след подаване на заявка за плащане:</i>	5
<i>От 3 до 5 нови работни места разкрити към датата на подаване на заявка за плащане запазени за период от една година, като минимум 2 нови работни места следва да бъдат запазени за период от две години след подаване на заявка за плащане.:</i>	15
Максимален брой точки по критерий 2:	15
3. Опит на кандидата в дейността, за която кандидатства:	
<i>Кандидатът има повече от една приключена финансова година и оборот от дейност сходна с тази, за която кандидатства</i>	15
<i>Кандидатът няма приключена финансова година, но към датата на кандидатстване има минимум 80% оборот от дейност сходна с тази, за която кандидатства.</i>	5
Максимален брой точки по критерий 3:	15
4. Проектът е на кандидат, земеделски производител, кандидатстващи за помощ за неземеделски дейности	10
5. Проектът е подаден от кандидат, който не е получавал финансова помощ от ЕЗФРСР за проекти за неземеделски дейности през последните 3 години преди датата на кандидатстване	10
6. Проектът е на кандидат:	
<i>физическо лице или ЕТ на възраст между 18 и 40 г. вкл.</i>	5

ЮЛ (ЕООД или ООД), при което минимум 50% от дяловете са собственост на жена:	5
Максимален брой точки по критерий 6:	5
7. Проектът , внедрява иновации, съгласно определението в ПРСР	5
8. Проектът е на кандидат представител на уязвими групи (в т.ч. етнически малцинства и хора в затруднено или неравностойно положение (когато кандидатите са юридически лица минимум 50% от дяловете и капитала на дружеството следва да са собственост на физически лица от уязвимите групи):	10
Максимален брой точки	100
Подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.	
Описание на целите на подмярка 7.2. от СВОМР:	
Подмярка 7.2. от СВОМР има за цел:	
<ul style="list-style-type: none"> • Облагородяване на селата на територията на МИГ Перушица-Родопи чрез създаването и обновяването на техническа и социална инфраструктура като основа за създаването на оптимална жизнена среда на селските територии; • Насърчи социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в региона на МИГ Перушица-Родопи. 	
Подмярка 7.2. има принос за постигането на Приоритети II и III от СВОМР.	
Обхват на подмярка 7.2. от СВОМР	
Нормативен обхват: Подмярка 7.2. от СВОМР е разработена на основание чл. 15 ал. 1 т.1 от Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.	
В рамките на СВОМР подмярка 7.2. ще се прилага съгласно изискванията на: <i>Наредбата по подмярка 7.2. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и при спазване на специфичните условия и изисквания посочени в СВОМР.</i>	
Географски обхват: финансова помощ се предоставя за проектите и дейностите, реализиращи се на територията на МИГ Перушица-Родопи, която покрива територията в административните граници на общините Перушица и Родопи.	
Допустими кандидати по подмярка 7.2. от СВОМР	
<ul style="list-style-type: none"> • Общините Перушица и Родопи за всички допустими дейности; <ul style="list-style-type: none"> • Юридически лица с нестопанска цел (със седалище и адрес на управление на територията на МИГ Перушица-Родопи) за дейности, свързани със социалната и спортната инфраструктура и културния живот; • Читалища (със седалище и адрес на управление на територията на МИГ Перушица-Родопи) за дейности свързани с културния живот; 	
Всички потенциални кандидати следва да отговарят на критериите за	

допустимост на кандидатите посочени в: *Наредбата по подмярка 7.2. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и специфичните условия на СВОМР.*

Допустими дейности по подмярка 7.2. от СВОМР

- Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари, и съоръженията и принадлежностите към тях;
- Изграждане и/или обновяване на площи, за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от общинско значение;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца или възрастни, включително транспортни средства;
- Реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, вкл. мобилни такива, вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства;
- Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони.

По подмярка 7.2. от СВОМР ще се подпомагат само дейности посочени като допустими в Наредбата по подмярка 7.2. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и при спазване на специфичните изисквания на СВОМР.

Допустими разходи по подмярка 7.2. от СВОМР

- а) Изграждането, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество;
- б) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива;
- в) Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост;
- г) Нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.
- д) Разходите по т. „в“ не трябва да надхвърлят 12% от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“.

По подмярка 7.2. от СВОМР се прилагат критериите за допустимост на

<p>разходите посочени в: <i>Наредбата по подмярка 7.2. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и специфичните условия за допустимост на разходите в СВОМР</i></p>	
<p align="center">Критерии за допустимост и изисквания към проектите по подмярка 7.2. от СВОМР</p>	
<p>Проектите следва да отговарят на изискванията и критериите за допустимост посочени в <i>Наредбата по подмярка 7.2. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и на специфичните условия и изисквания посочени в СВОМР.</i></p> <p>Няма да се финансират проекти имащи отрицателно въздействие в/у околната среда.</p>	
<p align="center">Недопустими разходи по подмярка 7.2. от СВОМР</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Всички разходи посочени като недопустими в <i>Наредбата по подмярка 7.2. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво;</i> • Всички разходи посочени като недопустими в <i>Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.</i> 	
<p align="center">Финансови параметри на проектите по подмярка 7.2. от СВОМР</p>	
<p>Финансовата помощ ще бъде предоставяна в съответствие с Насоките на Европейския съюз за държавната помощ в сектора на селското и горско стопанство и в селските райони за периода 2014 – 2020 г.</p> <p><u>Максимален размер на общите допустими разходи за един проект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Левовата равностойност на 200 000 евро; <p><u>Минимален размер на общите допустими разходи за един проект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Левовата равностойност на 5 000 евро. <p><u>Интензитет на финансова помощ за одобрените проекти</u> (% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи):</p> <ul style="list-style-type: none"> • За общини, ЮЛНЦ и читалища се предвижда 100% финансиране в случай, че не е налично генериране на приходи. • Когато се установи потенциал за генериране на приходи, размерът на финансиране се определя въз основа на анализ разходи и ползи. • В случаите, когато размерът на допустимите разходи по инвестициите е в размер до 50 000 евро за един обект, който е с установен потенциал за генериране на приходи се предвижда финансиране в размер на 100%. 	
<p align="center">Критерии за оценка на проекти по подмярка 7.2. от СВОМР и тяхната тежест</p>	
<p>1. Подпомагане на приоритетни за територията сектори и дейности:</p>	
<p><i>Проектът включва дейности за изграждане и/или обновяване на площи, за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от общинско значение:</i></p>	30
<p><i>Проектът включва дейности за изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти,</i></p>	30

	<i>свързани с културния живот, вкл. мобилни такива, вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства:</i>	
	<i>Проектът включва дейности за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги на уязвимите групи (в т.ч. хора в неравностойно положение, хора с увреждания; деца; представители на етническите малцинства) :</i>	20
	<i>Проектът включва дейности за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;</i>	20
	<i>Проектът включва дейности за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари, и съоръженията и принадлежностите към тях площи</i>	20
	<i>Проектът включва инвестиции в други допустими дейности</i>	15
	Максимален брой точки по критерий 1:	30
	2. Дейностите по проекта се реализират в минимум 2 населени места извън общинските центрове	20
	4. Проектът е насочен към опазване на околната среда (30% от инвестициите са директно свързани с опазването на компонентите на околната среда)	10
	5. Проектът включва дейности и инвестиции свързани с предоставяне на услуги за деца и хора в пенсионна възраст:	20
	6. Проектът ще се осъществява в район, в който е идентифицирано наличие на етнически малцинства:	10
	7. Проектът е представен от кандидат - ЮЛНЦ или читалище, регистрирано в общината, където ще се изпълнява проекта	10
	Максимален брой точки:	100
Подмярка 7.5. „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура” от мярка 7 на ПРСР 2014-2020 г.		
Описание на целите на подмярка 7.5. от СВОМР:		
<ul style="list-style-type: none"> • Постигане на балансирано и устойчиво развитие на територията на МИГ Перушица-Родопи, чрез използване на туристическия потенциал на региона; • Адекватно експониране и популяризиране на природните, културните и историческите ценности и забележителности на територията на МИГ Перушица-Родопи; • Развитие на туристическия потенциал и подобряване на туристическата инфраструктура чрез валоризиране на природното, културно и историческо наследство на територията на МИГ Перушица-Родопи. 		
Подмярка 7.5. допринася за постигането на Приоритет II и III СВОМР.		
Обхват на подмярка 7.5. от СВОМР		
Нормативен обхват: Подмярка 7.5. от СВОМР е разработена на основание чл. 15 ал. 1 т.1 от Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от		

	<p>ПРСР за периода 2014 – 2020 г.</p> <p>В рамките на СВОМР подмярка 7.5. ще се прилага съгласно изискванията на: <i>Наредбата по подмярка 7.5. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и при спазване на специфичните условия и изисквания посочени в СВОМР.</i></p> <p>Географски обхват: финансова помощ се предоставя за проектите и дейностите, реализиращи се на територията на МИГ Перушица-Родопи, която покрива територията в административните граници на общини Перушица-Родопи.</p> <p style="text-align: center;"><i>Допустими кандидати по подмярка 7.5. от СВОМР</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Общините Перушица и Родопи за всички допустими дейности; • Юридически лица с нестопанска цел (със седалище и адрес на управление на територията на МИГ Перушица-Родопи); <p>Всички потенциални кандидати следва да отговарят на критериите за допустимост на кандидатите посочени в: <i>Наредбата по подмярка 7.5. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Допустими дейности по подмярка 7.5. от СВОМР</i></p> <p>Предоставя се безвъзмездна финансова помощ за следните допустими за подпомагане дейности по подмярката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на туристически информационни центрове; • Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителските центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство; • Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на центровете за изкуство и занаяти с туристическа цел; • Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел; • Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки). <p>По подмярка 7.5. от СВОМР ще се подпомагат само дейности посочени като допустими в <i>Наредбата по подмярка 7.5. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и при съобразяване със специфичните изисквания на СВОМР.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Допустими разходи по подмярка 7.5. от СВОМР</i></p> <p>а) Изграждането, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество;</p> <p>б) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива;</p>
--	--

в) Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост;

г) Следните нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.

д) Разходите по т. „в“ не трябва да надхвърлят 12% от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“.

По подмярка 7.5. от СВОМР се прилагат критериите за допустимост на разходите посочени в: *Наредбата по подмярка 7.5. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и специфичните условия за допустимост на разходите в СВОМР*

Критерии за допустимост и изисквания към проектите по подмярка 7.5. от СВОМР

Проектите следва да отговарят на изискванията и критериите за допустимост посочени в *Наредбата по подмярка 7.5. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво и Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. и на специфичните условия и изисквания посочени в СВОМР.*

Няма да се финансират проекти, имащи отрицателно въздействие в/у околната среда.

Недопустими разходи по подмярка 7.5. от СВОМР

- Всички разходи посочени като недопустими в *Наредбата по подмярка 7.5. от ПРСР 2014 - 2020 г. на национално ниво;*
- Всички разходи посочени като недопустими в *Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.*

Финансови параметри на проектите по подмярка 7.5. от СВОМР

Финансовата помощ ще бъде предоставяна в съответствие с Насоките на Европейския съюз за държавната помощ в сектора на селското и горско стопанство и в селските райони за периода 2014 – 2020 г.

Максимален размер на общите допустими разходи за един проект:

- Левовата равностойност на 200 000 евро;

Минимален размер на общите допустими разходи за един проект:

- Левовата равностойност на 5 000 евро.

Интензитет на финансова помощ за одобрените проекти (% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи):

- За общини, ЮЛНЦ и читалища се предвижда 100% финансиране в случай, че не е налично генериране на приходи.
- Когато се установи потенциал за генериране на приходи, размерът на финансиране се определя въз основа на анализ разходи и ползи.
- В случаите, когато размерът на допустимите разходи по инвестициите е в размер до 50 000 евро за един обект, който е с установен потенциал за генериране на

приходи се предвижда финансиране в размер на 100%.	
Критерии за оценка на проекти по подмярка 7.5. от СВОМР и тяхната тежест	
1.ЮЛНЦ и читалищата - кандидати са регистрирани в населеното място, където ще се изпълнява проекта	10
2. Проекти, обхващащи над 2 населени места, където ще се извършват допустимите дейности	10
3. Дейностите по проекта се реализират в населени места извън общинските центрове:	10
4. Проектът включва дейности за изграждане на туристически и еко пътеки и има екологичен ефект	20
5. Обхванато е над 10 % от населението на територията, което ще се ползва от интервенциите по проекта	20
6. Проектът се реализира на територията на повече от 1 населено място или ще се ползва от населението на повече от 1 населено място:	10
7.Проекти, създаващи работни места при изпълнение на допустимите дейности – 20 т.	10
8. Проектът ще се осъществява в район, в който е идентифицирано наличие на етнически малцинства:	10
Максимален брой точки:	100
Мярка 21 „Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство на територията на МИГ Перушица-Родопи“	
Описание на целите на марка 21 от СВОМР:	
Съхраняване и развитие на местните идентичности /културно наследство, бит, храни, продукти, музика и изобразително изкуство, история, занаяти, обичаи и ритуали, традиции и др./ с цел тяхната валоризация, интегрирането им в развитието на туризма, чрез ефективни маркетинг, популяризация и реклама.	
Обхват на марка 21 от СВОМР	
<p>Географски обхват – цялата територия на МИГ</p> <p>По мярката ще се подкрепят проекти, изпълнявани на територията на МИГ, които могат да включват една или няколко от изброените дейности и допринасят за запазване и заздравяване на местната идентичност и културно наследство на територията.</p> <p>Финансова подкрепа ще се предоставя на проекти, които заздравяват връзките и обединяват местните жители от различни поколения и етноси за опазване и подобряване на местните идентичности и култура.</p> <p>По мярката ще се подпомагат проекти, които възстановяват или обогатяват представянето на различните видове местни идентичности и местното материално и не материално културно наследство:</p> <p>Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за:</p> <p>1. Проучване, изучаване и съхранение на местните идентичности - култура,</p>	

	<p>бит, типични местни храни, типични местни продукти, музика и изобразително изкуство, история, традиционни занаяти, обичаи и ритуали, неписана и писана традиция.</p> <p>2. Организиране и провеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Временни и постоянни тематични изложби /етнографски, археологически, типични местни храни, типични местни продукти, занаятчийски продукти и др./, свързани с културното наследство и местните идентичности на територията; - Концерти. <p>3. Популяризиране и валоризация на местните идентичности и култура, чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разработване и разпространение на филми, видео клипове или мултимедийни възстановки; - Разработване и разпространение на информационни материали (брошури, тематични изследвания, снимки, каталози и др.) - Разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит; <p>4. Подготовка, организация и провеждане на местни празници – събори, панаири, фестивали, хепънинги, възстановки на исторически събития и др.</p> <p>5. Подготовка</p>
	<p><i>Допустими кандидати по марка 21 от СВОМР</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Общините от територията на МИГ Перушица-Родопи; • Юридически лица с нестопанска цел, със седалище и адрес на територията на МИГ Перушица-Родопи; • Читалища от територията на МИГ Перушица-Родопи; • СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“
	<p style="text-align: center;"><i>Допустими дейности по марка 21 от СВОМР</i></p> <p>По мярката ще се подкрепят проекти, изпълнявани на територията на МИГ Перушица-Родопи, които могат да включват една или няколко от изброените дейности и допринасят за запазване и заздравяване на местната идентичност и културно наследство на територията.</p> <p>Финансова подкрепа ще се предоставя на проекти, които заздравяват връзките и обединяват местните жители от различни поколения и етноси за опазване и подобряване на местните идентичности и култура.</p> <p>По мярката ще се подпомагат проекти, които възстановяват или обогатяват представянето на различните видове местни идентичности и местното материално и не материално културно наследство:</p> <p>Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за:</p> <p>1. Проучване, изучаване и съхранение на местните идентичности - култура, бит, типични местни храни, типични местни продукти, музика и изобразително изкуство, история, традиционни занаяти, обичаи и ритуали, неписана и писана традиция.</p> <p>2. Организиране и провеждане на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Временни и постоянни тематични изложби /етнографски, археологически, типични местни храни, типични местни продукти, занаятчийски продукти и др./,

- свързани с културното наследство и местните идентичности на територията;
- Концерти
 - Театрални представления
 - Събори, фестивали, чествания и други публични мероприятия.
3. Популяризиране и валоризация на местните идентичности и култура, чрез:
- Разработване и разпространение на филми, видео клипове или мултимедийни възстановки;
 - Разработване и разпространение на информационни материали (брошури, тематични изследвания, снимки, каталози и др.)
 - Разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит;
4. Подготовка, организация и провеждане на местни празници – събори, панаири, фестивали, хепънинги, възстановки на исторически събития, театрални представления и др.
5. Подготовка за извършване на проучвания и съхранение на археологическите паметници на територията.

Допустими разходи по марка 21 от СВOMP

Допустимите разходи, включват разходи, които са необходими за осъществяване на проекта и са съобразени с принципите на разумно финансово управление, действително извършени и платени в периода на изпълнение на проекта:

1. Възнаграждения за физически лица, за дейности пряко свързани с изпълнението на проекта, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение;
2. Разходи за организиране на пътувания - разходи за командировки: пътни, дневни разходи и нощувки, съгласно действащите Наредба за командировките в страната;
3. Разходи за материали, консумативи;
4. Разходи за закупуване на оборудване – до 15 % от общата стойност на допустимите разходи;
5. Разходи за външни услуги;
 - Наем на помещения и апаратура;
 - Разходи за отпечатване на материали – каталози, брошури, плакати и др.;
 - Разходи за организиране на семинари, срещи и други подобни;
 - Други разходи за външни услуги, необходими за изпълнението на дейностите по проекта (пощенски разходи, застраховки, разходи за изготвяне на проекти за извършване на археологически проучвания, реставрация и консервация и др.).

Недопустими разходи по марка 21 от СВOMP

Съгласно чл. 21 на Наредба 22/2015 год.

Финансови параметри на проектите по марка 21 от СВOMP

Минимален размер на допустимите разходи за проект – няма

Максимален размер на допустимите разходи за проект – 15 000 лева

Интензитет на финансова помощ за одобрените проекти (% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи):

	<ul style="list-style-type: none"> • 100 % за получател публично лице и проектът не генерира приход; • 70 % за получател публично лице и проектът генерира приход; • 60 % за получател частно лице; • 70 % за получател частно лице и проектът е в обществена полза. 		
	Критерии за оценка на проекти по марка 21 от СВМП и тяхната тежест		
	1. Вид кандидат:		
	Проектът е на ЮЛНЦ или читалище:		20
	Проектът е на община:		10
	Максимален брой точки по критерий 1:		20
	2. Проекти, възстановили/съхранили/оживили повече от един обичай/традиция/занаят/кулинарна традиция/ честване на исторически дати и местни празници, характерни за територията МИГ:		20
	3. Проектът се реализира на територията на повече от 2 населени места на територията на МИГ		10
	4. Проектът предвижда създаването и поставянето на театрално представление, концерт и/или други сценични представления на местни самодейци от територията на МИГ:		20
	5. Проектът включва дейности за популяризиране на опазването на околната среда:		10
	6. Проектът включва дейности представлящи обичай/традиция/занаят/кулинарна традиция/ честване на исторически дати и празници, характерни за етническите малцинства на територията МИГ:		20
	Максимален брой точки:		100
ОПОС (ЕФРР)	Н/П		
ОПНОИР (ЕФРР)	Н/П		
ОПРЧР (ЕСФ)	Н/П		
ОПИК	Н/П		
ПМДР (ЕФМДР)	Н/П		
6. Финансов план:			
6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки: (не повече от 2 страници)			
Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		лева	%
	Мерки, финансирани от ПРСР 2014-2020 г. (ЕЗФРСР)	2 933 745.00	100 %
4.1	"Инвестиции в земеделски стопанства"	700 000.00	23.86 %
4.2	."Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти"	400 000.00	13.63 %
6.4	Подкрепа за инвестиции в установяването и	1 000 000.00	34.09 %

	развитието на неселскостопански дейности		
7.2	Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малки по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия	600 000.00	20.45 %
7.5	Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура	173 745.00	5.92 %
	Мерки, които не са част от ПРСР 2014-2020 г. , но са включени в Регламент (ЕС) № 1305/2013 (финансирани от ЕЗФРСР)		
21	„Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“	60 000.00	2.05 %
	Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР)	неприложимо	неприложимо
	Мерки, финансирани от ОПОС (ЕФРР)	неприложимо	неприложимо
	Мерки, финансирани от ОПНОИР (ЕФРР)	неприложимо	неприложимо
	Мерки, финансирани от ОПРЧР (ЕСФ)	неприложимо	неприложимо
	Мерки, финансирани от ОПИК (ЕФРР)	неприложимо	неприложимо
	Мерки, финансирани от ПМДР (ЕФМДР)	неприложимо	неприложимо
	ОБЩО ЗА ЦЯЛАТА СТРАТЕГИЯ:	2 933 745.00	100%
	<i>Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие</i>	993 000.00	24.99 %

6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки:(не повече от 2 страници)

Съставянето на бюджета и разпределението на средствата по мерки отразява разбирането за подходите при управлението на организацията на дейността на МИГ и управлението на самата Стратегия. То е резултат от многобройни обсъждания с участието на заинтересованите страни от територията, които се очаква да са реалните бенефициенти на мерките. Балансът е търсен по отношение проектната готовност и необходимостта от времеви хоризонт на бенефициентите да осигурят собствения финансов принос или от необходимостта от време за реализацията на проектната идея. В тази връзка през 2017 г. се предвижда да бъдат отворени всички мерки за прием на проектни предложения, предвид на високата степен на готовност на достатъчен брой потенциални кандидати, идентифицирани конкретно във фазата на подготовка на стратегическия документ. За тези проектни предложения са разработени конкретни проектни фишове /Приложение №7/, в които е посочено работното заглавие на проекта, степен на готовност на кандидата, индикативен размер на инвестицията и мярка, по която ще се кандидатства. Този абсолютно конкретен подход бе приложен с цел да се идентифицират реални, осмислени и планирани проектни намерения, така че СВОМР да се основе на максимално реалистични параметри.

Разпределението на бюджета на СВОМР е планирано на база следните съображения: Реални нужди от интервенции в определени сектори на територията – туризъм, земеделие и публични услуги; Наличие на минимална критична маса от ресурси, за да имат смисъл интервенциите в тези сектори; Минимална стойност на допустимите публични средства за един проект по СВОМР; Максимална стойност на допустимите публични средства за един

проект по СВОМР; Очакван брой проекти, които ще се подкрепят по всяка една от мерките - определен на база на заявените проектни намерения, оценени с висока степен на готовност за кандидатстване по съответната мярка. При това индикативно разпределение на бюджета по стратегията, очакваният брой проекти, които ще се подкрепят за периода на действие на стратегията е 44.

Разпределението на средствата по мерки е продиктувано от индикативното време на стартиране и време за изпълнение на стратегията и периодите, в които се очаква най-голяма активност от страна на кандидатите и нужда от средствата по отделните мерки. Всички мерки ще се отворят още първата година на реализация на Стратегията. От друга страна ще се осигурят достатъчен брой покани в рамките на периода за изпълнение на СВМОР, като всеки следващ прием ще отваря с бюджет, равен на остатъка от предходния. Този подход ще позволи включването на максимален брой бенефициенти и получаване на достатъчен брой качествени проектни предложения. Прогнозата е, че бюджетът по мерките ще бъде договорен още през първите две години. Все пак най-много средства са предвиждат за 2017 година и причините за това са, че капацитетът на МИГ за управление на СВОМР е достатъчно добре развит и проектите, които предвиждат инфраструктура ще имат работна проектна готовност.

Предвижда се ползване на средства по подмярка 19.3 – „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни групи за действие“. Тя е значима за осигуряване на възможности за ефективно сътрудничество с други МИГ от страната и ЕС. Планира се успешното кандидатстване и по подмярка 19.4 за „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие“.

7. План за действие, показващ как целите са превърнати в действия:
(не повече от 4 страници)

Стратегическата рамка на СВОМР е структурирана около една стратегическа цел и четири приоритета със съответните специфични цели, които да доведат до удовлетворяване на идентифицираните и избрани ключови потребности на територията на МИГ. За постигането на целите в стратегията са включени четири мерки (пет подмерки), които чрез определения по всяка от тях финансов ресурс ще финансират проекти в обхвата на допустимите дейности по всяка мярка (подробно описани в т.5). СВОМР ще се съфинансира от ЕЗФРСР.

Условията и редът за предоставяне на финансова помощ от Стратегията на МИГ Перушица-Родопи са в съответствие с Глава четвърта „Условия и ред за предоставяне на финансова помощ от Стратегиите за ВОМР“ от Наредба №22 за прилагане на подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ (ВОМР) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Местната инициативна група прилага недискриминационна и прозрачна процедура и обективни критерии за подбор на проекти към стратегията за ВОМР. Подборът на проекти по всяка мярка ще се извършва посредством определения за всяка мярка критерии за избор и в съответствие с прозрачна и предварително оповестена на всички потенциални бенефициенти процедура. Подборът на проекти ще се извършва периодично по една или група подмерки от СВОМР.

Не по-късно от 30 ноември на предходната година УС на МИГ ще одобрява и публикува на електронната страница на МИГ индикативен график за приемите по съответните мерки/подмерки от стратегията за ВОМР за следващата календарна година. Управителният

съвет на МИГ взема решение за обявяване на подбор на проекти при съобразяване с индикативния график и одобрява покана за прием на заявления от потенциални получатели на финансова помощ.

В годината на одобряване на СВOMP, УС на МИГ ще приеме индикативен график за прием на проекти в срок до два месеца от подписване на договор за одобрение на СВOMP, ако е възможно да бъде реализиран прием на проекти през същата година.

Периодът за прием на проекти се определя с решение на УС на МИГ, но не може да е по-малък от 1 месец.

За изпълнение на Стратегията, МИГ ще поддържа деловодна система и архив, от които могат да бъдат проследени актовете на органите на МИГ, ще информира, консултира и подпомага подготовката на проекти на потенциалните кандидати и изпълнява всички останали дейности, посочени в чл. 62 Раздел II „Задължения на страните по договора във връзка с изпълнението на стратегията за BOMP“ на Наредба №22 на МЗХ.

Всички одобрени проекти за финансиране от ЕЗФРСР се изпълняват в срок до 24 месеца, считано от:

1. датата на подписването на договора за предоставяне на финансова помощ с ДФЗ - РА за кандидати, които не са възложители по смисъла на ЗОП;
2. датата на уведомяване на получателя на финансова помощ за решението за съгласуване/отказ за съгласуване на последната по време процедура за избор на изпълнител по проекта, когато получателят е възложител по ЗОП.

Местната инициативна група и получателите на финансова помощ при изпълнение на стратегията за BOMP ще осигурят публичност на дейността си и на източниците на финансиране съгласно изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г., съгласно приложение № 2 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2014-2020 г.

За осигуряване на публичност за своята дейност МИГ ще публикува на интернет страницата си и следната информация:

1. одобрената стратегия за BOMP, първоначално одобрения бюджет и всички последващи изменения;
2. всички решения и протоколи от заседания на колективния управителен орган и колективния върховен орган;
3. актуален списък на членовете на колективен върховен орган и на членовете на колективния управителен орган, съдържащ данни за адресната регистрация на физическите лица или седалището и адреса на управление на юридическото лице, сектор, на който е представител и групата от заинтересовани лица, които представлява;
4. устав на МИГ и неговите изменения и допълнения;
5. регистър на обществените поръчки, който съдържа информация за избрани изпълнители, дейности, срок и стойност на поръчките;
6. профил на купувача съгласно чл. 226 ЗОП;
7. списък на физическите и юридическите лица, с които МИГ има сключен договор, както и предмета на сключения договор;
8. електронен регистър с проектите, подадени по стратегията за BOMP;
9. всички декларации за липса/наличие на конфликт на интереси на членовете на комисията за

избор на проекти;

10. критерии за оценка на проектите;

11. решенията на комисията за избор на проектите и на колективния управителен орган за одобрение на проектите;

12. всички правила за работа на МИГ;

13. доклади за дейността и финансовите отчети за дейността на МИГ, представени в Централния регистър при Министерството на правосъдието;

14. годишни доклади за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР, представяни пред водещия фонд - ЕЗФРСР.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
За периода 2016 - 2020 г.
в изпълнение на СВОМР на СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“

I. Планирано изпълнение на СВОМР

Планира се отваряне на следните мерки:

4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства" от мярка 4 "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

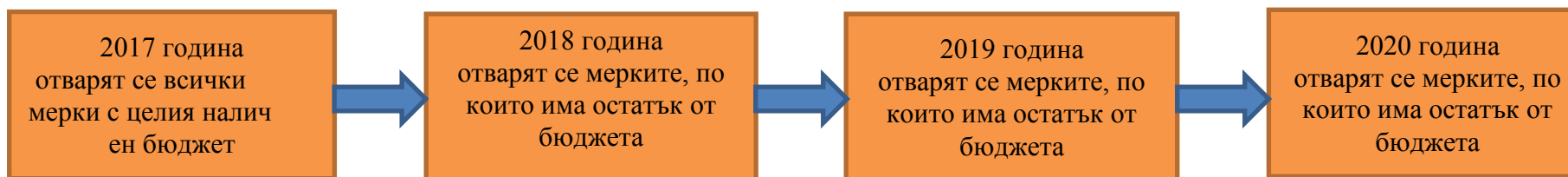
4.2 "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" от мярка 4. "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

6.4, "Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности" от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

7.2, "Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия" от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

7.5, "Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура

21, „Съхраняване и развитие на местните идентичности и валоризиране на местното културно наследство“

II. Идентифицирани стъпки на пътната карта за управление и изпълнение на СВОМР

Идентифицираните стъпки за управление и изпълнение на СВОМР 2016-2020 г. на СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“ са разработени в съответствие с изискванията на Наредба №22/2015 по подмярка 19.2 на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. и са съобразени с всички задължителни

дейности съгласно Регламент 1303/2013 г.

III. Индикативни дейности:

Дейности	Целева група	Индикатор	Времеви обхват				
			2016	2017	2018	2019	2020
1. Подготовка на заявления за финансова помощ по мерките 19.3 и 19.4 на ПРСР за осигуряване на ресурс по Приоритет 4 на СВОМР.	Екип на МИГ	2 бр.					
2. Провеждане на информационна кампания за популяризиране на СВОМР, нейните цели, приоритети, мерки и очаквани резултати	широка общественост, кандидати/бенефициенти, медиатори	5 бр.					
4. Организиране и провеждане на обучителни семинари за изграждане на капацитет на потенциалните бенефициенти	бенефициенти, потенциални бенефициенти	6 бр.					
5. Организиране и провеждане на обучителни семинари за изграждане на капацитет на местни лидери и екипа на МИГ	местни лидери и екипа на МИГ	2 бр.					
6. Изготвяне на документацията и процедурите за отделните мерки	Екип на МИГ	6 бр.					
7. Обявяване на индикативен прием по мерки, прием, оценка и договориране на проектни предложения по мерките на СВОМР	Екип на МИГ, КИП, потенциални бенефициенти	До изчерпване на бюджета					
8. Мониторинг на изпълнението на одобрените за финансиране проекти	Екип на МИГ, бенефициенти	текущо					
9. Мониторинг на напредъка по изпълнение на СВОМР и докладване на годишна база пред УО на ПРСР 2014-2020	Екип на МИГ УС на МИГ	текущо					
10. Техническо и финансово управление на СВОМР, регулярно подаване на заявки за плащане към ДФЗ за възстановяване на изразходваните средства и осигуряване на финансов ресурс за префинансиране на дейностите по управление на стратегията	Екип на МИГ УС на МИГ	текущо					
11. Подготовка на проектни предложения, с които СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“ да кандидатства за финансиране по други програми с цел принос за постигане на приоритетите на СВОМР	Екип на МИГ	2 бр.					

8. Описание на уредбата за управлението и мониторинга на стратегията, която показва капацитета на местната група за действие да изпълни стратегията, и описание на специфичната уредба относно оценката:
(не повече от 12 страници)

8.1.Организационна структура на МИГ:

- организационна структура/схема.

СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“ е ЮЛ с нестопанска цел в обществена полза, регистрирано по ЗЮЛНЦ и отговаря на всички изисквания за допустимост на Раздел II „Изисквания към местните инициативни групи“ на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. (обн., ДВ, бр. 100 от 2015 г.), а именно:

- има колективен върховен орган, чиито членове са общините Перушица и Родопи /от територията на действие на МИГ/;
- членове на колективния върховен орган са 26 членове - физически лица, с постоянен адрес и/или работят на територията на действие на МИГ, или юридически лица със седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ;
- има колективен управителен орган в състав от 7 лица, които имат постоянен адрес и/или работят на територията на действие на МИГ, когато са физически лица, или имат седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ, когато са юридически лица;
- съдържа в наименованието си обозначението МИГ, и наименованието на общините, на територията на действие на МИГ;
- има седалище и адрес на управление на територията на селския район в рамките на територията, на която МИГ осъществява дейността си – с. Брестовица;
- има дял на представителите на публичния сектор, на представителите на стопанския сектор и на представителите на нестопанския сектор в колективния върховен орган и в колективния управителен орган на сдружението, непревишаващ 49 на сто от имащите право на глас съгласно чл. 28, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел;
- включва в колективните си органи представители на различни заинтересовани страни от местната общност, идентифицирани в анализа на стратегията за ВОМР, представляващи над 70 % от идентифицираните заинтересовани страни и над 50 % от населените места на територията на СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“ В резултат на мащабната информационна и обучителна кампания по подготовката на настоящата Стратегия бяха привлечени като членове на ОС и представители на уязвимите групи, така че да могат да участват активно работата на организацията;
- общините Перушица и Родопи от територията на действие на МИГ не

членуват в колективния върховен или колективния управителен орган на друга регистрирана по Закона за юридическите лица с нестопанска цел МИГ на същата територия.

Общото събрание /ОС/ се състои от всички членове на Сдружението. Нов член на Сдружението се приема с решение на ОС по доклад на Управителния съвет /УС/ на Сдружението. При попълване на състава на ОС се следи за балансираното представителство на гражданския, публичния и бизнес сектори. С цел запазване баланса между двете общини, не се допуска превес от повече от 10% от общия брой членове в полза на представителите по сектори на някоя от двете общини. При наличието на превес от повече от 10% по решение на Общото събрание се спира приема на нови членове от секторите на съответната община до възстановяване на баланса. Членовете представляват не само своя интерес, но и интересите на съответния сектор и се ръководят от интересите на общини Перушица и Родопи като една обща територия и общност. Членове на Сдружението представители на местната власт, стопанския и нестопански сектори на територията. Сред тях са земеделски стопани, жени, млади хора и всички заинтересовани, които имат постоянен адрес на територията на двете общини или седалище в тях. Общото събрание се свиква поне веднъж годишно (чл. 26, ал. 1 от Устава/ от Управителния съвет по негова инициатива, по искане на Изпълнителния директор, Контролния съвет или 1/3 от членовете на Сдружението. То е законно, ако присъстват лично или чрез пълномощник повече от половината от всички членове. При липса на кворум събранието се отлага с един час по-късно на същото място и при същия дневен ред и може да се проведе, колкото и членове да се явят. Всеки член на общото събрание има право на един глас, който упражнява лично или чрез пълномощника си при определени условия. Член на Общото събрание няма право на глас при решаването на въпроси, отнасящи се до: него, неговия съпруг/а/ или роднини по права линия – без ограничение, по сребрена линия – до четвърта степен, или по сватовство – до втора степен включително и при решаването на въпроси за юридически лица, в които е управител или може да наложи или възпрепятства вземането на решения.

Измежду членовете е избран 7 /седем/ членен УС на квотен принцип между представителите на отделните сектори, и представители на двете общини в съответствие с чл.34, ал.2 от Устава. Управителният съвет осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание и прилагането на стратегията за местно развитие. Сдружението има избран и тричленен контролен съвет, неговите правомощия са описани в Устава. На следващата схема е представена в графичен вид органограмата на Сдружението.

8.2. Управление на МИГ:

- органи за
управление и
контрол;

Органи на управление на Сдружението са: Общо събрание, Управителен съвет, Председател на Управителния съвет и Контролен съвет. Съставът, компетенциите, избор и мандатност на всички органи на управление на Сдружението са подробно разписани в глави V "Общо събрание", VI "Управителен съвет" и VIII "Контролен съвет" в текстовете на чл.23 до чл.39 и от чл.43 до чл.44 на Устава.

Общото събрание е върховен орган на Сдружението. То се състои от всички членове на Сдружението, които са с постоянен адрес или седалище на територията на действие на Сдружението. Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на Сдружението.

Управителния съвет се състои от 7 лица - членове на Сдружението. Членовете на управителния съвет се избират за срок от 5 години. При избора на членове на УС, съгласно Устава се следват следните принципи:

- ♣ Представителите на общинската власт и тези на публични държавни институции съставляват не повече от 49 % от членове на Управителния съвет;

- ♣ Представителите на общините в Управителния съвет се определят с решение на Общинския съвет на съответната община по реда на Закона за местното самоуправление и местната администрация;

- ♣ Двама от членовете му се номинират от публичния сектор, двама от гражданския сектор и трима от бизнес сектора, както следва: от публичния сектор – по един от всяка община, от гражданския сектор – по един от всяка община, от бизнес сектора - двама от община Родопи и един от община Перушица.

Компетенциите на УС подробно са уредени в чл. 36 от Устава, но най-общо се свеждат до осигуряване изпълнението на решенията на Общото събрание; разпореждане с имуществото на Сдружението при спазване изискванията на устава; изготвянето и внасянето в общото събрание на проект за бюджет, отчет за дейността и други.

Заседанията на управителния съвет се свикват поне веднъж в месеца и се ръководят от Председателя. Има приети правила за работата на Управителния съвет. Председателят на УС се избира за срок от пет години и представлява Сдружението пред: държавни органи, институции и учреждения. Той организира и осигурява законосъобразното изпълнение на решенията на Общото събрание и Управителния съвет, изпълнява функциите на работодател по отношение на служителите на Сдружението в съответствие с трудовото законодателство, периодично внася в УС отчети и информация за дейността на Сдружението.

Контролният съвет /КС/ се състои от 3 лица – членове на Сдружението (чл.43./1/), като двама от членовете му са представители на територията на община Родопи, а един на община Перушица и се избират от Общото събрание за срок от пет години. Контролният съвет проверява и

	<p>контролира финансовото състояние, правилното стопанисване и използване на имуществото на Сдружението, осъществява контрол по отношение спазване на правилата и процедурите от Управителния съвет и Изпълнителния директор, контролира процеса на избор на проекти, дава становища и получава и проверява декларациите за свързаност и конфликт на интереси. Правилата за работата на Контролния съвет са приети от Общото събрание.</p> <p>Управителният съвет определя с решение с мнозинство 2/3 от членовете му изпълнителен директор на сдружението. Договорът му се подписва от Председателя на УС. Неговите правомощия са оперативни и са свързани с прилагането на Стратегията за водено от общностите местно развитие. Изп. директор отговаря на минималните изисквания посочени в Наредба 22/2015 г.на МЗХ по отношение на образование, стаж и опит в т.ч. управленски.</p> <p>Останалата част от оперативния екип на Сдружението са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Експерт по прилагане дейностите по СМР 2.Технически асистент 3.Счетоводител <p>Всички служители на Сдружението са определени след провеждането на конкурс и спазване на приетите от Общото събрание Правила за избор на изпълнителски екип на Сдружението – след приемане на длъжностни характеристики за съответните длъжности и определяне на минималните изисквания за длъжността. С избраният персонал са сключени предварителни споразумения за последващо наемане на трудов договор. Съгласно изискванията на чл.13, ал.1 - 7 от Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., длъжностните характеристики са приложения към заявлението за кандидатстване /Приложение №12/.</p>
<p>- описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.</p>	<p><u>Изпълнителният директор:</u> Отговаря за прилагането на Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ „Перушица – Родопи“ и организира изпълнението на решенията на Общото събрание и Управителния съвет във връзка с оперативното управление на Сдружението и административното ръководство на наетия персонал. Работата на изпълнителния директор е регламентирана в чл. 42 от Устава на Сдружението. Председателят на Управителния съвет при необходимост делегира свои правомощия и възлага допълнителни задачи.Правомощията на изпълнителния директор се определят в устава на МИГ и в трудовия му договор. Изпълнителният директор трябва да има: Образование-завършено висше образование, с минимална степен „магистър”,Общ професионален стаж най-малко 5години, наличие на управленски опит най-малко 2 години,познаване на функционирането,</p>

прилагането и нормативната уредба на Програма за развитие на селските райони, национални оперативни програми, чието приложение може да има отношение към развитието на територията, наличие на опит в реализиране на проекти/договори, финансирани от ЕС или други международни донори, и наличие на най-малко 2 г. опит в изпълнението на подхода ЛИДЕР/ВОМР, Познаване на територията на МИГ, познаване на подхода ЛИДЕР/ВОМР

Изпълнителят директор се избира и назначава от УС и не може да е член на МИГ.

Квалифицираният персонал е ключов елемент за успеха на реализацията на СВОМР.

Експертът по прилагане на СВОМР оказва методическа помощ при прилагането на СВОМР и консултира потенциалните бенефициенти по СВОМР. Подготвя и организира задачите на МИГ по предоставянето на информация на потенциалните и одобрените получатели на подпомагане по СВОМР. Експертът трябва да има: завършено висше образование, с минимална степен „магистър”, общ професионален стаж най-малко 5 години, наличие на опит в реализиране на проекти/договори, финансирани от ЕС или други международни донори, и наличие на най-малко 2 г. опит в изпълнението на подхода ЛИДЕР/ВОМР.

Счетоводителят отговаря за ефективното управление на финансовите средства и средствата за прилагане на СВОМР, в съответствие с българските счетоводни стандарти, изискванията за отчетност и управление на средства на организации, регистрирани в обществено полезна дейност и изискванията на РА и МЗХ. За да заеме тази длъжност, счетоводителят трябва да отговаря на изискванията на чл. 35 от Закона за счетоводството.

Служителите на МИГ не могат да са членове на колективния управителен орган или на контролния орган на МИГ и да са свързани лица с членовете на колективния управителен орган или на контролния орган на МИГ.

Техническият асистент трябва да има завършено висше образование с минимална степен бакалавър, професионален стаж най-малко две години, както и познаване на територията на МИГ

8.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:

СНЦ “МИГ Перушица-Родопи“ има опит в подготовка и изпълнение на Стратегия за местно развитие в предишния планов период, когато са договорени и изпълнени 36 проекта. Придобит е капацитет и е натрупано специфично знание от членовете на всички органи за управление и контрол на сдружението, вкл.: екипа, Управителния Съвет, Общото Събрание и Контролния Съвет на МИГа. През годините на изпълнение на Стратегията за местно развитие 2011-2015 г. са проведени поредица от информационни събития и обучения на местни лидери, потенциални кандидати и бенефициенти по мерките на стратегията. В резултат на тези усилия, както и на натрупания опит при изпълнението на проектите от конкретните бенефициенти, се е изградил

капацитет на няколко нива: за подготовка, оценка, договориране, изпълнение, мониторинг и отчитане на проекти и СМР. СНЦ „МИГ Перушица-Родопи“ е реализирала 93,48 % изпълнение спрямо заложените финансови параметри на СМР 2011-2015 година, което е един много висок процент на изпълнение. Този факт говори за изградения капацитет на организацията за прилагане на стратегия за развитие на територията. Този факт обаче говори и за създаден капацитет на бенефициентите, които са изпълнили своите проекти. Именно на тази основа заедно с изводите от направените анализи и получени мнения, препоръки и заявени намерения са заложили параметрите на настоящата СВОМР. Предаването на опита и капацитета на ниво органи на МИГа и екип на МИГа става не само чрез институционалната памет на организацията, но и чрез привличането на конкретните лица, участвали в процеса на изпълнение на предишната стратегия.

От особена важност за капацитета на МИГ е работещият и ефективен екип, създадените добри работни взаимоотношения, разбирателство и доверие. Работните и информационни срещи, семинарите, обществените обсъждания, конференцията и обученията, проведени в периода на подготовка на СВОМР положиха добро начало. Изграждането на капацитета ще продължи чрез осигуряване на добра комуникация и координация на действията. За това ще спомогне развитието на информационни канали на МИГ - уебстраница, информационни събития и срещи, консултации и др., активното им ползване, поддържане на актуален списък с контакти със заинтересованите, разпращане на покани за събития, писмена информация и др.

МИГ ще използва в работата си по реализация на СМР вътрешни правила в пет основни направления, които ще гарантират ефективното управление на стратегията, разпределението на задачите между служителите на МИГ и график на действие:

1. Вътрешни правила за прилагане на СВОМР, касаещи дейности, свързани с осигуряване на информация и публичност, подготовка на проектни предложения в съответствие с целите на стратегията;

2. Вътрешни правила за оценка и класиране на проекти (проверка за административно съответствие и допустимост на проектите; проверка за основателността на предложените разходи, липса на двойно финансиране и изкуствено създадени условия; осъществяване на техническа експертна оценка и класиране на проектите; подготовка и провеждане на заседания на комисията за избор на проекти към съответната МИГ; представяне на заверени копия на заявленията и на придружаващите ги документи, одобрени от Комисията за избор на проекти към МИГ, в УО на ПРСР и РА за извършване на проверка за съответствие с процедурите, описани в СМР, критериите за допустимост на кандидата и критериите за допустимост на проекта и планираните разходи; информирание писмено на кандидатите за одобрение или отхвърляне на проекта; сключване на договори с одобрените кандидати за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ);

3. Вътрешни правила за наблюдение и оценка на изпълняваните проекти (осъществяване на наблюдение на изпълнението на проектите; осъществяване на посещения на място; подпомагане одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане до Разплащателна агенция и изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението; изпращане до РА и МЗХ списък на одобрените и отхвърлените проекти след приключване на работата на комисията за избор на проекти; изпращане до РА заверени копия на сключените договори);

4. Вътрешни правила за мониторинга и оценка на цялостното изпълнение и ефект от прилаганата Стратегия (изготвяне на ежегоден годишен доклад за отчитане изпълнението на

СВОМР, както и други доклади и справки за изпълнение на СВОМР, изисквани от Управляващия орган на ПРСР; представяне до управляващия орган на ПРСР до 15 февруари на следващата календарна година годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие; информирание своевременно Управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията).

5. Предприети са мерки и са разписани вътрешен етичен кодекс, касаещи избягването на конфликти на интереси като ключов момент в изграждането на доверие и постигането на прозрачност в работата на МИГ.

8.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:

„МИГ Перушица-Родопи“ ще наблюдава и контролира качеството на изпълнение на СВОМР, като извършва наблюдение, мониторинг, контрол и оценка, осигуряване на информация и публичност на всички етапи на изпълнение на стратегията, за да се проследи постигнатия напредък.

Целта на тези дейности е контрол на качеството на изпълнението на СВОМР като се осигурява информация за финансовите параметри и постигнатите резултати от прилагането на Стратегията. На базата на тези наблюдения ще е възможно да се отчита качеството на изпълнение, както и да се вземат решения и предприемат мерки за промени в дейността на МИГ или актуализация на СВОМР.

Общите параметри и критерии, на базата на които ще се правят изводи за качеството на изпълнение на СВОМР са:

- Ефективност;
- Ефикасност;
- Изпълнение на стратегическата рамка на СВОМР;
- Постигнати резултати;
- Степен на въздействие върху местните общности;
- Устойчивост

За да може МИГ да следи напредъка и изпълнението на СВОМР е необходимо да разполага с актуална информация и база с данни по отношение на това какво има в територията като ресурси и какво се очаква да се постигне с реализацията на Стратегията. За целта в процеса на подготовка на стратегическия документ беше направено детайлно обследване на територията на МИГ, в резултат на което беше изготвен «профил» на територията и беше създадена база с данни за наличните ресурси - природни, културни, човешки, туристически и др., с която МИГ ще разполага при реализацията на СВОМР. Част от базовите индикатори за проследяване напредъка са набавени от тази база с данни.

Двата процеса - на реализация и на наблюдение на СВОМР ще текат паралелно и получената обратна връзка от мониторинга и наблюдението ще може текущо да се използва като коректив на работата на МИГ и на екипа за реализация на Стратегията, качеството на информационното обезпечение и „анимиране“ на територията и на баланса на изразходвани средства спрямо постигнати резултати. Събираната по време на наблюдението и мониторинга информация, МИГ ще използва и при изготвянето на годишна оценка, която е част от годишния доклад на МИГ.

Оценката ще дава отговор на следните въпроси:

- До каква степен е усвоен заложеният бюджет по мерки;
- Доколко балансирано върви прилагането на мерките;

- До каква степен са обхванати територията на МИГ и различните приоритетни групи бенефициенти;
- До каква степен изпълнението на подпомаганите проекти допринася за постигането на целите на СВОМР;
- Какви проблеми са възникнали в процеса на прилагане на договорените проекти;
- Какви проблеми са налице в процеса на администриране на стратегията;
- Какви мерки следва да бъдат предприети.

Оценка на рисковете

При реализирането на мониторинга и оценката е възможно да възникнат пречки пред наблюдението, оценяването и събирането на данни. Трябва да бъде извършена оценка на рисковете - те следва да бъдат предварително прогнозирани и да бъдат набелязани стъпки за предотвратяването им.

Възможните рискове при набирането на данни, наблюдението и оценката са неспазване на доброволно поетите ангажименти за предоставяне на информация от страна на бенефициентите, поради недостатъчна информираност; опорочаване на проверките на място поради неясно разписани или неспазени процедурни изисквания; липса на обективност при извършване на самооценката.

За да бъде предотвратена появата на тези пречки, е необходимо внимателно и трезво да бъдат планирани сроковете за актуализирането и поддържането на информационните бази данни, ясно и адекватно да бъдат разписани работещи процедури, да бъдат спазвани заложените срокове, да бъдат предприемани мерки за повишаване информираността на бенефициентите; да бъдат привлечени активни членове на МИГ за участие в процесите на мониторинг, оценка и самооценка, при спазване на изискването за недопускане на конфликт на интереси.

При спазване на процедурите, внимателно планиране, разпределение на задачите и придържане към планираните срокове сериозни пречки пред наблюдението и набирането на данни не би следвало да възникват.

Екипната работа на служителите на МИГ и взаимодействието между изпълнителния екип на МИГ и останалите негови органи ще е предпоставка за своевременно планиране и спазване на сроковете в графициите и плановете.

Отговорността на работещите в МИГ ще е гаранция за спазване на изискванията на УО на ПРСР и сроковете по договора.

Прозрачността и отвореността към бенефициентите, както и работата по оказване на подкрепа при тяхното кандидатстване и впоследствие - при изпълнението на финансираните проекти ще е гаранция за получаване на необходимата информация за попълване на информационната база данни на МИГ.

Уредбата за управлението и мониторинга на изпълнението на СВОМР, оценяването на прогреса в изпълнението на СВОМР и самооценката ще позволят навременно прогнозиране и намиране на решение при евентуално възникване на бъдещи пречки, така че да бъде осигурено безпрепятствено постигане на целите на СВОМР.

При добро целеполагане и екипна работа ще могат да се преодоляват евентуално възникналите форсмажорни обстоятелства, а при възникване на закъснения - те ще могат да се наваксват, без да се нарушават сроковете по изпълнение на договора.

За целите на мониторинга на изпълнение на стратегията ще бъде използвана система от индикатори както следва:

9. Индикатори за мониторинг и оценка:				
9.1.Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места: (не повече от 1 страница)				
На ниво цели и приоритети за развитие на територията, «МИГ Перушица-Родопи» определя следните индикатори за отчитане напредъка и нивото на изпълнение на СВОМР:				
ИНДИКАТОРИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЯЛОСТНОТО ПРИЛАГАНЕ НА СМР				
	<i>Индикатор</i>	<i>Мерна единица</i>	<i>Цел до края на стратегията</i>	<i>Източник на информация</i>
	Подпомогнати бенефициенти	Брой	44	Сключени договори, База с данни на МИГ
	Консултирани от екипа на МИГ проектни предложения	Брой	50	Сключени договори, База с данни на МИГ
	Финансирани по Стратегията проекти	Брой	44	Сключени договори, База с данни на МИГ
	Бенефициенти, подпомогнати по Стратегията	брой	40	Сключени договори, База с данни на МИГ
	Общ обем средства финансирани по Стратегията	Евро	1 500 000	Сключени договори, База с данни на МИГ
9.2.Индикатори по мерки: (не повече от 1 страница за индикатори по мярка)				
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 4.1 ОТ СВОМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	15	База данни на МИГ Сключени договори изпълнени проекти проектни досиета
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	15	База данни на МИГ
	Общ обем на инвестициите	Лв.	700 000.00 лв	Документи на проектите отчети на бенефициентите протоколи от извършени проверки
Резултат	Общ брой на създадените работни места	Брой	15	Сключени трудови или граждански договори
	Брой стопанства въвели нов продукт или технология	Брой	1	Одобрени проекти съответната насоченост проектни документи досиета, доказателства з

				изпълнение.
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 4.2 ОТ СВОМР				
Вид Индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни на МИГ
	Общ обем на инвестициите	Лв.	400 000.00	База данни на МИГ База данни на РА Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Общ брой на създадените работни места	Брой	20	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Брой предприятия, въвели нов продукт или технология в производството	Брой	2	База данни на МИГ Отчети
	Проекти, включващи дейности пряко свързани с опазване на околната среда	Брой	Минимум 1	Сключени договори и изпълнени проекти проектни досиета
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 6.4 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	7	База данни на МИГ Сключени договори и изпълнени проекти проектни досиета
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	7	База данни на МИГ Сключени договори и изпълнени проекти проектни досиета
	Общ обем на инвестициите	Лв.	1 000 000.00	База данни на МИГ

				Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Новосъздадени микро-предприятия	Брой	Минимум 1	База данни на МИГ Сключени договори и изпълнени проекти проектни досиета
	Подпомогнати микро-предприятия с опит в подпомаганата дейност	Брой	Минимум 1	База данни на МИГ Сключени договори и изпълнени проекти проектни досиета
	Брой подпомогнати нови туристически дейности/обекти	Брой	Минимум 4	База данни на МИГ Сключени договори и изпълнени проекти проектни досиета
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 7.2 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	Минимум 4	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни на МИГ
	Общ обем на инвестициите	Лв.	600 000.00	База данни на МИГ Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Населени места, които се ползват от подобрените услуги	Брой	7	Документи на проектите, отчети на бенефициентите, Протоколи от извършени проверки. Анкетни карти
	Население, което се ползва от подобрената среда	% от населението на територията	60%	База данни на МИГ Документи на проектите База данни на МИГ

		а		Териториално покритие на одобрените проекти
	Брой създадени нови услуги	Брой	2	База данни на МИГ Досиета на проектите Протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 7.5 ОТ СМР

Вид Индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни на МИГ
	Общ обем на инвестициите	Лв.	173 745.00	База данни на МИГ Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Общ брой на създадените работни места по време на изпълнението на проектите	Брой	5	Сключени договори Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Брой нови създадени туристически услуги, свързани с опазване и експониране на места с исторически, културен, природен или образователен интерес (еко пътеки, велоалеи, социализирани обекти), и т.н.	Брой	Минимум 3	Сключени договори и изпълнени проекти проектни досиета

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 21 ОТ СМР

Вид Индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	Сключени договори и изпълнени проекти

				проектни досиета
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	5	Сключени договори и изпълнени проекти Проектни досиета
	Общ обем на инвестициите	Лв.	60 000.00	База данни на МИГ Документи на проектите, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
Резултат	Брой инициативи за опазване, съхранение и популяризиране на наследството на територията	Брой	Минимум 5	Бази данни на МИГ Проектни досиета
	Брой на участниците в различните видове инициативи	Брой	Над 300	База данни на МИГ Проектни досиета Снимки на участниците
	Брой на населените места, включени в инициативите/подпомогнатите проекти	Брой	5	Бази данни на МИГ Проектни досиета
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 19.3 ОТ СМР				
Вид Индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой консултирани потенциални бенефициенти	Брой	100	Отчети на МИГ
	Брой на участниците в дейностите по информиране	Брой	300	Отчети на МИГ
	Брой подадени заявления за кандидатстване	Брой	150	База данни на МИГ
Резултат	Дейности за сътрудничество на „МИГ Перушица-Родопи“ с други местни инициативни групи от България и/или ЕС	Брой	3	База с данни на МИГ Отчети на МИГ
	Организиран и	Брой	6	База с данни на МИГ

	провеждани обучителни семинари за изграждане на капацитет на потенциалните бенефициенти			Отчети на МИГ
	Проведени информационна кампания за популяризиране на СВОМР, нейните цели, приоритети, мерки и очаквани резултати	Брой	5	База с данни на МИГ Отчети на МИГ

10. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС:
(не повече от 2 страници)

10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация:

<p><i>- прилагане на принципа на равенство между половете;</i></p>	<p>Принципът за равенство между половете се прилага на всички етапи от разработването и изпълнението на СВОМР на „МИГ Перушица-Родопи“. В критериите за избор на проекти, се залага на постигане на равнопоставеност. При реализацията на стратегията, в дейностите насочени към придобиване на умения и постигане на обществена активност на МИГ, във всички информационни събития, форуми, обучения и семинари приоритетно са канени и ще се канят като участници жени, още повече, че в етапа на разработване на СВОМР те са се доказали като по-активната и творчески настроена част от населението на територията на „МИГ Перушица-Родопи“. Видно от данните за участниците в събитията от подготвителните дейности на СВОМР, 272 участници са жени.</p>
<p><i>- допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;</i></p>	<p>Утвърждаването на принципа на равните възможности в обществения живот и недопускане на дискриминация е система от мерки и принципи, които МИГ прилага в своята работа и целят да включат в действие на целия човешки ресурс на територията, за да се компенсират изоставането ѝ като селски район и да се работи в посока постигане на конкурентноспособно развитие на територията.</p> <p>Включването на представители на заинтересованите страни се гарантира чрез консултативните и промоционални дейности в процеса на разработване и в последствие, на прилагане на СВОМР. При нейното изпълнение ще бъдат положени усилия да се осигури информация и подпомагане по начин, който да гарантира достъпа и да насърчи участието на представители на всички групи от населението на територията.</p> <p>Ще се използват всички възможни канали за разпространението на информация във връзка с работата на МИГ-а и относно възможностите за финансиране, така че да достигат до всички хора желаещи да участват с проекти. Екипът на МИГ-а ще планира работата си така, че да успее да предостави консултации за потенциални местни бенефициенти във всички населени места от територията като за целта ще публикува</p>

	<p>график за посещение в създадените инфо-точки, който ще бъде предоставяни на местните лидери, на кметовете и на други представители на заинтересованите страни. Екипът на МИГ-а ще се държи безпристрастно с всички бенефициенти и ще предоставя услугите си с еднакво качество на всички жители на територията, което ще гарантира равния достъп и възможности, особено на жените и ромите.</p> <p>Ще се работи и в посока предоставяне на равни възможности за хората с увреждания. По мерките от Стратегията, насочени към подобряване качеството на живот и разнообразяване на публичните услуги в населените места, където е възможно ще се предвиждат дейности, които да адаптират средата и да я направят по-достъпна за хората с увреждания.</p>
<p><i>- създаване на условия за превенция на дискриминацията.</i></p>	<p>По време на подготовката и в последствие при прилагане на СВОМР се съблюдава принципа за превенция от дискриминация по различни признаци: пол, етнос, религия, образование, политическа принадлежност и др. Екипът на „МИГ Перушица-Родопи” ще изработи механизъм за ефективен контрол на ежедневната си работата и на своите членове, както и на привлечените външни консултанти и експерти, с цел превенция на дискриминацията във всичките ѝ форми и насочености. Участието на ромски представители при разработването на стратегията е активно на няколко нива - в тематичните групи, в работните екипи, в териториалните срещи. Ще се използват всички комуникационни канали за достигане с информация до ромската общност и ще се мотивират представители на общността да разработват проектни предложения и ще им се оказва подкрепа при разработването на предложенията и евентуалното им изпълнение.</p>
<p>10.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда):</p>	
<p>Стратегията на „МИГ Перушица-Родопи” изцяло е базирана на принципите за устойчиво развитие на територията – СВОМР е разработена като инструмент, в който икономическото развитие на територията ще върви паралелно с опазването на околната среда и социалното равенство, така че да се получи конкурентноспособно развитие на територията. Без запазена природа е немислимо развитието на устойчив туризъм или производство на биопродукти с висока добавена стойност и повишаване качеството на живот на местното население.</p> <p>За развитието на туризма е много важно да се съхрани привлекателността на територията като селски район, защото именно това я прави атрактивна. Местната общност все повече осъзнава ценността на местната природа като ресурс за трайни доходи и устойчиво развитие. За целта чрез реализацията на СВОМР тя цели да създаде предпоставки за развитие на алтернативни икономически дейности като «зелен» туризъм, занаяти, услуги за отдых и развлечения, чрез които местните ресурси ще бъдат разумно въввлечени в развитието на местната икономика, а местното население ще си осигури устойчив поминък.</p> <p>В СВОМР няма планирани специални мерки за опазване на околната среда, но при избора на проекти за финансиране от СВОМР по подмерките 4.1, 4.2 и 7.2 ще се дава приоритет чрез изработените допълнителни критерии от МИГ към всяка мярка на т.н. «зелени проекти», които планират директни дейности насочени към: опазване на околната среда; проекти, които предвиждат използване на безотпадни технологии; проекти насочени към развитие на</p>	

биологично земеделие; проекти които обработват или рециклират отпадъчни продукти от земеделието или преработвателната промишленост; проекти, които планират дейности за пестене на природните ресурси. Комисиите за оценка няма да одобряват проекти, които имат негативно въздействие върху някой от компонентите на околната среда.

10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността:

За поощряване създаването на нови и трайни работни места чрез мерки 4.1, 4.2 и 6.4 СВOMP МИГ предвижда да се дава приоритет при оценката на проекти, който включват дейности свързани с разкриване на нови или запазване на съществуващи работни места, подобряване на трудовите условия и подобряване на капацитета и уменията на заетите лица. Подобряването на достъпа до услуги по мярка 7 на ПРСР също създава предпоставки за разкриването на нови работни места. По някои от мерките, като индикатор за успешното прилагане на съответната мярка е планирано създаване на определен брой работни места.

Подобряването на конкурентоспособността на отделните икономически субекти е изведено като основен Приоритет №1 на стратегията, която се очаква да се постигне именно с прилагането на интегрирания характер на цялата стратегия – мерките за икономически растеж и опазване на наследството в комбинация с мерки за подобряване на услугите за населението и посетителите и подобряване на местната инфраструктура.

10.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове:

Програмите на Структурните фондове на ЕС имат принос за изпълнението на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване „Европа 2020“. Стратегията има 5 водещи цели: Трудова заетост, НИРД и иновации, Климатични промени и енергия, Образование, Бедност и социално изключване. От тях 4 (всички, без Образование) имат пряка или косвена връзка със задачите на разработената СМР. Връзката с ОП "Транспорт" 2014-2020 се намира в екологичната насоченост: намаляване на негативното въздействие върху околната среда и здравето на хората; и стремежът за устойчиво развитие. ОП „Околна среда“ 2014-2020 и СМР са съзвучни по два основни стълба: изграждане на по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, в която ресурсите се използват по ефикасен и устойчив начин; опазване на околната среда, намаляване на емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразие. ОП "Регионално развитие" има няколко, макар и по-опосредствени допирни точки, а именно: Приоритет 1 на ОПРР "Повишаване на регионалната конкурентоспособност на основата на икономика на знанието" е свързана тематично с повишаване на устойчивостта и конкурентоспособността на земеделските стопанства (M04); Приоритет 2 на ОПРР "Развитие и модернизация на инфраструктурата" е съзвучен с M07 (инвестиции в малка по мащаби инфраструктура); Приоритет 3 на ОПРР "Подобряване на привлекателността и качеството на живот в районите за планиране" има своя местен отзвук с целите и прогнозираните резултати на подмярка 6.4. "Подпомагане на инвестиции, свързани с неземеделски дейности".

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1 – Брой участници в събитията по подготовка на СВОМР, места на провеждане.

Приложение №2 - За публикациите в процеса на подготовка на СВОМР.

Приложение №3 - Идентифицирани заинтересовани страни на територията на МИГ по сектори.

Приложение №4 - Списък на населението, което подкрепя стратегията за ВОМР, съдържащ поне две имена на лицето, данни за адресна регистрация, данни за контакт – телефон за контакт и/или електронен адрес (ако е приложимо за електронен адрес), и подпис на лицето;

Приложение №5 – Проучване „Описание на ситуацията на територията на МИГ.

Приложение №6 – Анализ „Идентифициране на проблемите, потребностите и приоритетите на територията на МИГ Перушица – Родопи

Приложение №7 – Проектни фишове

Приложение №8 - Списък на членовете на колективния върховен орган и на колективния управителен орган на МИГ

Приложение №9 - Доказателства за консултиране на проекта на стратегия за ВОМР със заинтересованите страни и доказателства за представителност на заинтересованите страни: отделни списъци за участие в обучения, срещи, семинари, конференции и обществени обсъждания

Приложение №10 - Писмено споразумение с лицата, посочени за позициите изпълнителен директор, експерт за прилагане на СВОМР, технически асистент и счетоводител за последващо наемане по трудов договор

Приложение №11 - Документи, доказващи изпълнение на изискванията на чл. 13, ал. 3 за Изпълнителния директор на МИГ, за Експерта по прилагане на стратегията за ВОМР и служителите по чл. 13, ал. 5, както и документи за допълнителния им опит (когато е приложимо);

Приложение №12 - Длъжностни характеристики за позициите „Изпълнителен директор на МИГ“, „Експерт по прилагане на стратегията за ВОМР“, както и за други позиции.